

MELLERUDS
KOMMUN

Årsredovisning 2023

Melleruds kommun

Foto: Åsebro förskola, Lena Andersson

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande	4
------------------------------------	----------

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling	5
Den kommunala koncernen	6
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	7
Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning	8
Händelser av väsentlig betydelse	13
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	14
Balanskravsresultat	28
Väsentliga personalförhållanden	29
Förväntad utveckling	32

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning	33
Balansräkning	34
Kassaflödesanalys	35
Noter	36
Driftsredovisning	44
Investering per nämnd	46
Investeringsredovisning	48
Begreppsförklaringar	52

Kommunala bolag

AB Melleruds Bostäder	53
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	54
Dalslands miljö- och energiförbund	55
Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB	56
Visit Dalsland AB	57

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse	58
---------------------	----

Kommunstyrelsens ordförande:

Ludwig Mossberg
Kommunstyrelsens ordförande

Återigen lämnar vi ett tufft ekonomiskt år bakom oss. Ett år av utmaningar i form av inflation, räntehöjningar och andra stora kostnadsökningar. Utmaningar som vi i Melleruds kommun dock tagit oss an på ett bra sätt. Tack vare långsiktigt ekonomiskt ansvarstagande står Melleruds ekonomi sig stark i en i övrigt osäker ekonomisk omgivning. Detta i kombination med skickliga tjänstepersoner som förtjänstfullt lyckas verkställa tuffa beslut, ger oss en bra grund att stå på när vi tar oss an kommande års utmaningar.

Även om det har varit en utmanande tid, har mycket bra skett under året som gått. Vi har fattat beslut om en ny vision för Melleruds kommun, med stort fokus på barn och unga. Vi har fattat beslut om nya kommunövergripande målsättningar med fokus på kärnvälfärd, trygghet och ett utvecklat näringslivsklimat.

Vi har efter lång längtan äntligen invigt vår nya familjecentral, som utvecklats till en oerhört viktig mötesplats. Vi har under pompa och ståt invigt nya förskoleavdelningar vid Åsebro förskola, vilket är en mycket angelägen satsning. En tredje invigning värd att nämna är vårt nya turistcentrum i Håverud, i hjärtat av Dalsland.

På skolans område producerar man fortsatt goda resultat, och siffror från Kolada visar att vi är bäst i regionen och i toppskiktet nationellt vad gäller effektiviteten i våra skolverksamheter. Samtidigt fortsätter vår socialförvaltning att utveckla vårt unika samarbete med Bengtsfors på ett bra sätt. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under året, utöver alla vardagsutmaningar, hanterat översvämningar och snökaos på ett imponerande sätt. Tillväxtenheten arbetar på med en i flera avseenden ny laguppställning, som på ett professionellt vis sjösatt ett ambitiöst arbete för ett utvecklat näringslivsklimat, centrumutveckling och tillväxt.

När vi summerar 2023 landar vi på ett ekonomiskt överskott i storleksordningen 21 miljoner kronor. Det är bra, och det är helt nödvändigt för att vi ska kunna göra alla de investeringar för skolan, vården, omsorgen och infrastrukturen som vi både behöver och som vi vill göra. Som sagt, mycket har varit tufft under året som gått, men mycket har också varit bra. Nu stärker vi kommunens ekonomi, i en utmanande tid. Det bådar gott för framtiden.

Mycket i vår omvärld präglas alltjämt av osäkerhet, och nu tar vi oss an ett budgetår 2024 som är tuffare än på mycket länge, men vi gör det tillsammans, och med gott mod. Jag vill passa på att rikta ett stort tack till alla anställda i Melleruds kommun för fantastiska arbetsinsatser. Jag ser fram emot att arbeta tillsammans med er för att göra en bra kommun ännu bättre!

Ludwig Mossberg
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Melleruds kommuns verksamhet det gångna året. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen som ger en bild av den samlade kommunala verksamheten, oberoende av hur verksamheten är organiserad.

Detta fokus har inte varit så tydligt tidigare år, koncernens ekonomiska utveckling har hamnat lite vid sidan om. I enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning som gäller fr.o.m 2019 års verksamhet ska koncernens utveckling, risker och åtaganden fokuseras.

I koncernredovisningen (sammanställda räkenskaper) ingår AB Melleruds Bostäder. För ytterligare upplysning, se redovisningsprinciper.

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunkoncern

År/Mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter	233	224	219	227	246
Verksamhetens kostnader	-900	-848	-807	-819	-814
Årets resultat	23	54	54	22	10
Soliditet	40	40	37	33	33
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser	25	24	19	13	13
Investeringar (netto)	104	91	54	95	134
Självfinansieringsgrad 1)	59	154	176	57	31
Långfristig låneskuld	517	478	484	505	461
Antal anställda	937	913	900	883	864
Antal årsarbetare	983	960	956	943	914

Kommunkoncern

Koncernens resultat uppgår till 23 mnkr, vilket är ett bra resultat men betydligt lägre än 2022 års höga resultat. De senaste årens starka resultat har medfört att soliditeten stärkts trots höga investeringsnivåer. Låneskulden i koncernen har ökat till 2023 och det beror på investeringar i den affärsdrivande verksamheten (vatten- och avloppsverksamheten). Utvecklingen framöver är osäker. Det är fortsatt ett osäkert ekonomiskt läge. Den höga inflationen har påverkat kostnadsnivån i koncernen och det finns ett stort investeringsbehov de kommande åren.

Kommun

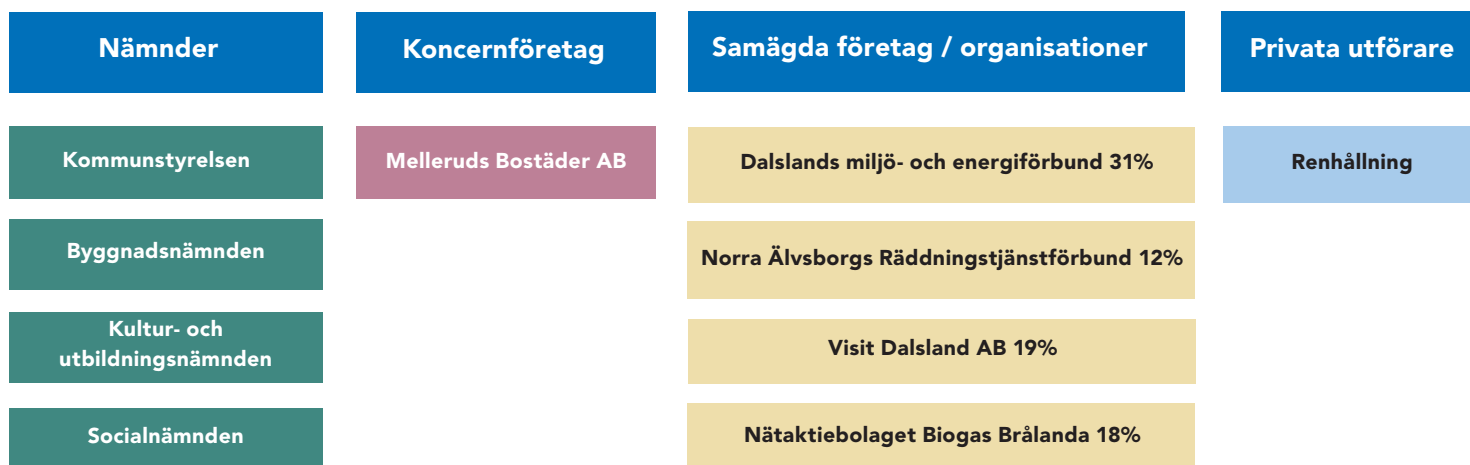
År/Mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd	9 165	9 263	9 268	9312	9310
Kommunal skattesats	22,60	22,60	22,60	22,60	22,60
Verksamhetens intäkter	197	188	184	191	213
Verksamhetens kostnader	-872	-819	-783	-797	-797
Årets resultat	21	52	48	16	5
Soliditet	45	45	42	38	41
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser	26	26	20	15	14
Investeringar (netto)	93	84	48	94	133
Självfinansieringsgrad 1)	59	102	166	46	23
Långfristig låneskuld	366	326	326	346	281
Antal anställda	923	900	886	869	850
Antal årsarbetare	969	947	942	929	900

1) Andelen av nettoinvesteringar som finansierats av årets resultat, avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar

Kommun

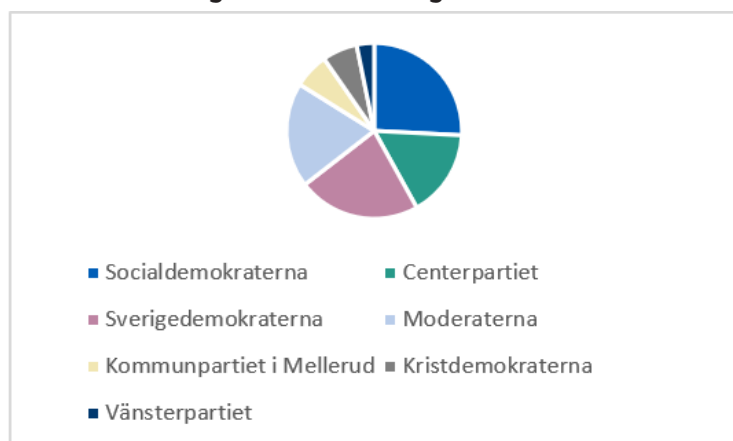
Trots betydligt lägre resultat än föregående år redovisas återigen ett starkt resultat. En gynnsam utveckling av skatteunderlaget samt tillfälliga poster som elstöd och nyttjande av överskottsfond är bidragande orsaker. Trots att låneskulden ökade i samband med byggnation av nytt äldreboende åren 2019–2020 har de höga resultaten medfört att soliditeten ökat. Detta förbättrar Melleruds finansiella styrka. Däremot är minskning av antalet invånare stor under 2023 och det medför minskade skatteintäkter för kommunen. Fortsätter befolkningsutvecklingen i samma takt måste anpassningar av kostnader göras för att inte försvaga kommunens ekonomiska ställning.

Den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande kommunala organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer, budget och skattesats.

Kommunfullmäktiges sammansättning 2023

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för att leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamheter.

Kommunala nämnder

Kommunernas nämndorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilka ansvarsområden varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige. Förutom ovanstående nämnder finns även valnämnd, krisledningsnämnd, revisorer och överförmyndare.

Beskrivning kommunalkoncern

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs huvudsakligen i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Kommunen tog ett strategiskt beslut för ett antal år sedan och avvecklade flera bolag för att undvika intressekonflikter och förbättra verksamheten.

Det finns ett helägt bolag; AB Melleruds Bostäder.

AB Melleruds Bostäder är ett allmännyttigt bostadsbolag som styrs av ägardirektiv samt av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Därtill finns ett antal företag/organisationer som kommunen har ägarintresse i. I bilden ovanför finns företag/organisationer som kommunen har ett ägarintresse/andel över 12 %:

Dalslands miljö- och energiförbund syftar till att handha för kommunernas gemensamma förvaltningsuppdrag. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet.

Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, NÄRF ägs av och bedriver räddningstjänst i Trollhättans, Vänersborgs, Färgelandas och Melleruds kommun.

Visit Dalsland AB ägs av kommunerna i Dalsland samt Vänersborg.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda ägs av Vänersborgs och Melleruds kommun samt driftsbolaget Biogas Brålanda.

Privata utförare

Med privat utförare avses en juridisk person eller enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet och som inte är ett hel- eller delägt kommunalt bolag. Kommunens totala kostnad för köpta verksamhetstjänster från privata utförare uppgår till 42,9 mnkr.

Hämtning av kommunens hushållsavfall sker via upphandlad leverantör. Av renhållningsverksamhetens kostnader står privata utförare för 69 % av verksamhetens kostnader.

Kommunen har en gymnasieskola med ett fåtal program. Av kultur- och utbildningsnämndens kostnader för gymnasieverksamhet avser ca 42 % ersättningar till andra kommuner, kommunalförbund, region och till frigymnasier 23 %.

Ersättning till privata utförare avseende HVB-boenden och familjehemsvård står för 4 % av socialnämndens kostnader.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunkoncern

Kommunfullmäktige tillsätter representanter till Melleruds bostäder. Kommunen styr Melleruds bostäder via ägardirektiv och bolagsordning. Kommunstyrelsens uppsikt har utvecklats med regelbundna dialoger med Melleruds bostäders presidium. Bolagets prognoser och delårsrapport med prognos behandlas av fullmäktige.

Kommun

Styrmodell

Kommunfullmäktige beslutade under 2019 om styr- och ledningssystemet. I dokumentet beskrivs bland annat målprocess, god ekonomisk hushållning, budgetprocess, redovisning, uppföljning/upsikt, intern kontroll och dialog.

Styrdokument

I ”Riktlinjer för styrdokument” anges struktur, terminologi och beslutsnivåer för Melleruds kommuns styrande dokument. Styrdokument som har beslutats av politiska organ samlas i kommunens författningssamling på kommunens hemsida.

Målprocess och god ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna. Kommunfullmäktige har för att främja en utveckling av god ekonomisk hushållning fastställt övergripande mål för ekonomi och verksamhet. Finansiella mål ska verka för att kommunens finansiella ställning inte försvagas. Fullmäktiges övergripande verksamhetsmål ska utgå från visionen och sträcka sig från mandatperiodens andra år genom nästa mandatperiods första år. Nämnderna konkretiserar fullmäktigemålen i årliga nämndmål, som beslutas i respektive nämnd. Dessa följs upp via nyckeltal/aktiviteter. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse. God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås helt eller delvis.

Budget och uppföljning

Kommunfullmäktige beslutar i juni varje år om en budget. Budgeten innehåller plan för de tre kommande åren bestående av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, driftbudget samt en femårig investeringsplan. I driftbudgeten tilldelas varje nämnd en ram för de kommande åren. Under hösten som följer tar nämnderna fram detaljbudgetar med nämndmål. Under året görs två uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut samt ett årsbokslut. I delårsbokslutet och årsbokslutet redovisas även måluppfyllelsen. Nämnderna bestämmer i vilken omfattning de vill ha uppföljningar från sina förvaltningar, flera av dem har uppföljningar månatligen.

Uppföljning/Upsikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppföljning av kommunens verksamheter har sin utgångspunkt i väsentliga avvikelser mellan budget, mål och utfall. Vid befarade underskott kallas nämnderna till dialog med kommunstyrelsens presidium för att redovisa åtgärder för att minska underskottet.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för internkontroll. Enligt reglementet för interkontroll ansvarar varje nämnd att utifrån riskbedömningar anta en internkontrollplan. Uppföljning av nämndernas internkontroll ska årligen redovisas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens system för internkontroll och föreslå förbättringar i de fall det behövs.

Kommunen är enligt lag skyldig att ha en visseblåsarfunktion för att förebygga och motarbeta allvarliga oegentligheter som exempelvis muta, bedrägeri, stöld, jäv eller olämplig bisyssla inom kommunorganisationen. Visseblåsarfunktionen kan användas av såväl kommunens medarbetare som invånare. Ärenden som faller inom ramen för visseblåsarfunktionen utreds av en extern part.

Dialog

Dialogträffar sker tre gånger under året mellan nämndpresidier, kommunfullmäktiges gruppleddare, kommunstyrelsen och kommunens ledningsgrupp, i samband med budget, delårsbokslut och bokslut. Nämnderna föredrar sin ekonomiska ställning, måluppfyllelse, intern kontroll samt utveckling och risker inför kommande år.

Under året har en socialnämnd prognostiserat underskott och kommunstyrelsens presidium och socialnämndens presidium har haft två dialogträffar, där socialnämnden redovisat åtgärder för att nå budgetbalans. Övriga nämnder har prognostiserat endast marginella underskott så några möten mellan deras nämndpresidier och kommunstyrelsens presidium har inte bedömts som nödvändigt.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt har utvecklats med regelbundna dialoger med kommunalförbundet Dalslands Miljö- och energiförbund, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, Fyrbodals kommunalförbund, Visit Dalsland AB, Stiftelsen för Dalslands Kanal och Melleruds Bostäders AB.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Dämpat läge i den globala konjunkturen

De höga styrräntorna, en svag världshandel och en låg tillförsikt bland hushåll och företag har påverkat världsekonomin negativt. I många länder har tillväxten mattats av under året. För att dämpa inflationen har styrräntorna i många länder höjts i en snabb takt sedan mitten av 2022. De höga styrräntorna har fått effekt både på inflationen och tillväxten världen över. I de flesta länderna har inflationen dämpats tydligt under 2023. Inflationstakten fortsätter att minska framöver och når under 2024 centralbankernas mål. Arbetsmarknaden har hittills varit motståndskraftig i många länder och i exempelvis USA och euroområdet är arbetslösheten fortfarande mycket låg.

Svensk BNP minskade det tredje kvartalet jämfört med föregående kvartal, vilket var det andra kvartalet i rad med negativ tillväxt. Bakom nedgången låg framför allt en stor neddragning av lagren, främst i handeln men även hushållens konsumtion och investeringarna sjönk. Nedgången mildrades dock av en stark tillväxt i tjänsteexporten. Den svenska ekonomin befinner sig i en lågkonjunktur som fördjupas 2024. Hög inflation och höjda räntor har slagit hårt mot räntekänsliga hushåll och bostadsbyggandet. Den svaga efterfrågan syns även i att sysselsättningen har sjunkit under hösten och arbetsmarknaden försvagas framöver. Arbetslösheten fortsätter att stiga under 2024 och toppar på 8,5 % i slutet av 2024. KPIF-inflationen har kommit ner från dryga 10 % förra året till 3,6 % i november, främst till följd av lägre energipriser och internationella råvarupriser. Kronan har förstärkts sedan september och fortsätter att förstärkas. Även om inflationen har avtagit är dock prisnivån nästan 15 % högre än för två år sedan. Inflationen sjunker framöver och under det andra halvåret 2024 ligger den tydligt under Riksbankens inflationsmål. Riksbanken inleder därför en serie räntesänkningar från och med nästa sommar. Från 2024 växer Sveriges ekonomi som helhet igen, men i en långsam takt och lågkonjunkturen fördjupas 2024.

Källa: Konjunkturinstitutet

Minskning av reala skatteunderlaget 2024

För 2024 beräknar Sveriges kommuner och regioner (SKR) en kraftig inbromsning av skatteunderlaget jämfört med 2023. En svag utveckling för arbetade timmar bromsar tillväxten för lönesumman. Därigenom dämpas såväl hushållens konsumtionsefterfrågan som det kommunala skatteunderlaget. Skatteunderlaget ökar ovanligt svagt för 2024. Då väntar ett andra år av ett reallt sett minskande skatteunderlag. På sektornivå beräknas skatteunderlaget i reala termer urholkas kraftigt för 2023 och 2024. Framför allt 2024 står ut som ett unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med 1,8 %. Även 2023 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget med 1,1 %. Skatteunderlaget har inte fallit i reala termer sedan 2003. Att det gör det två år i rad har inte hänt sedan år 2000 enligt tillgängliga data.

Utredning av kommunalekonomisk utjämning ska säkerställa likvärdiga ekonomiska förutsättningar

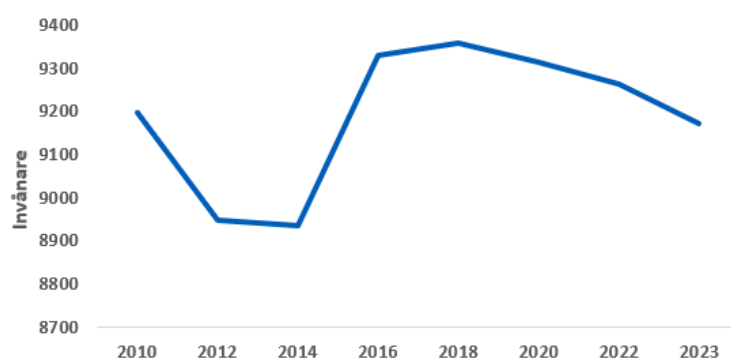
En parlamentariskt sammansatt kommitté har fått i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen. Syftet med uppdraget är att säkerställa att den kommunalekonomiska utjäm-

ningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. Utredningen ska även undersöka en eventuell påverkan av utjämningsystemet på utveckling och tillväxt, såväl positiv som negativ. Uppdraget ska redovisas senast juli 2024. Eventuell förändring i kommunalekonomiska utjämningsystemet kan påverka Melleruds ekonomiska förutsättningar.

Antalet invånare minskar

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Skatteintäkterna påverkas främst av utveckling av skatteunderlaget i riket och av kommunens invånarantal. Antal invånare i Melleruds kommun har under lång tid minskat. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade planeringsförutsättningar.

Befolkningsutveckling

Diagrammet visar befolkningsutvecklingen i Mellerud. Antal invånare har minskat från 2010 till 2023.

För åren 2014 - 2017 bröts trenden med minskning tillfälligt och befolkningen ökade när kommunen tog emot många nyanlända. Under 2018 började befolkningen åter att minska, med undantag för året 2020. Födelsenettet är negativt, det föds färre än som dör, samtidigt som det tidigare positiva flyttnettet har i stort sett upphört. För 2023 minskade antalet invånare med ca 90 personer. Födelsenettet, in- och utflyttning inom riket var negativt men flyttnettet från utlandet var positivt.

SCB tar årligen fram en befolkningsprognos för kommunen som planeringsunderlag för nämnder och förvaltningar. Enligt prognosen fortsätter Melleruds invånare att minska. Födelsenettet fortsätter vara negativ och nettoinflyttandet ökar endast marginellt.

En enkätundersökning har gjorts tidigare år till de som flyttat ut respektive flyttat in. De faktorer som bidrog till Mellerud som inflyttningssort var främst natur- och sjönära boende, tomtpris/boendekostnad, goda pendlingsmöjligheter, tidigare anknytning och arbete/sysselsättning.

Den främsta anledningen till att invånare flyttade ut var utbildning på annan ort, relationer, arbete och vilja att upptäcka något annat.

Inflyttningar i kvarteret Ugglan

I Melleruds kommuns tätorter finns idag 14 lediga bostadsfastigheter för småhus som kommunen har till försäljning. I anslutning till tätorterna och i småorterna finns det 21 lediga bostadsfastigheter för småhusbebyggelse. Samtliga lediga bostadsfastigheter är avstyckade. Det finns även ytterligare planlagda obebyggda områden för bostadsbebyggelse i både kommunal och privat ägo som möjliggör byggande av flertalet bostäder, cirka 130 en- eller tvåbostadshus samt två flerbostadshusområden. Dessa områden är inte avstyckade utan styckas av och säljs efter förfrågan. I kvarteret Ugglan har 18 parhus i ett plan uppförts med upplåtelseform kooperativ hyresrätt. Byggnationen blev klar 2023 med inflyttning samma år.

Efterfrågan på hyreslägenheter i Melleruds tätort är fortsatt god men vakanserna har ökat under 2023. Vakansgraden har däremot minskat i Dals Rostock men det finns fortfarande ett antal outhyrda lägenheter.

Det pågår ett arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan över Sjöskogen mellan Melleruds tätort, Sunnanå hamn och Vita Sannar, vars syfte är att utreda på vilket sätt områdena kan sammanlänkas samt hur Melleruds tätort kan växa mot Vänern. Den fördjupade översiktsplanen var ute på samråden under hösten 2023 och utskick för granskning beräknas ske våren 2024. Byggnadsnämndens arbetar nu bland annat med en planändring för kvarteret Staren i Melleruds tätort som ämnar att möjliggöra byggnation av ett flerbostadshus samt en ny detaljplan för Kroppefjäll med ett mindre antal nya småhustomter. Vidare har ett privat initiativ till ny detaljplan för Näs Sannar påbörjats för att möjliggöra permanent boende inom ett fritidshusområde. Byggnadsnämndens erhöill 2022 ett planuppdrag från kommunstyrelsen att planlägga området väster om Kurran för bostadsbebyggelse.

Överlag bedöms det finnas mark/hus för att möjliggöra flyttkedjor och skapa alternativa och varierande boendeformer i Melleruds tätort, men även i andra delar av kommunen. Varierande boendeformer är viktigt för att kunna skapa förutsättningar för alla de invånare som oberoende av betalningsförmåga, inkomst, kön och utbildning vill leva i kommunen. Den stora utmaningen är att aktörer, såväl kommunala som privata, vågar bygga i den takt behov och efterfrågan finns.

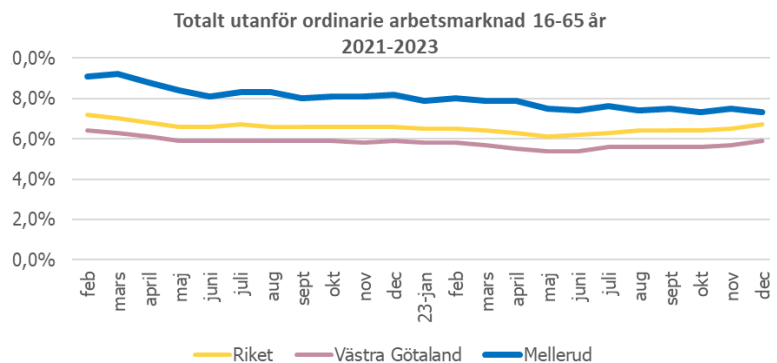

Kvarteret Ugglan i Mellerud

Arbetslösheten sjunker

Arbetslösheten i kommunen har minskat från 2022 (8,2 %) och var i december 7,3 %. Både antalet personer som är öppet arbetslösa och antalet personer som är i program har minskat. Arbetslösheten minskade, men är fortfarande betydligt högre än rikets 6,7 % och Västra Götalandsregionens 5,9 %.

Antalet öppet arbetslösa var 107 st (125 st) och antal som var i program var 193 st (208 st). Ungdomsarbetslösheten har minskat men fler ungdomar deltar i arbetsmarknadsåtgärder.

Diagrammet visar att arbetslösheten har minskat från januari 2021 till december 2023. Den totala arbetslösheten i Mellerud är fortfarande högre än riket och Västra Götalandsregionen. Källa: Arbetsförmedlingen

Antal öppet arbetslösa och i program	2023	2022	2021	2020	2019
Totalt antal arbetslösa (16 – 64 år)	300	333	364	481	474
därav ungdomar (18 – 24 år)	41	41	38	67	57
Antal arbetslösa som deltar i arbetsmarknadsåtgärd	193	208	245	291	303
därav ungdomar (18-24 år)	26	21	25	50	30

Ökning av nya företag

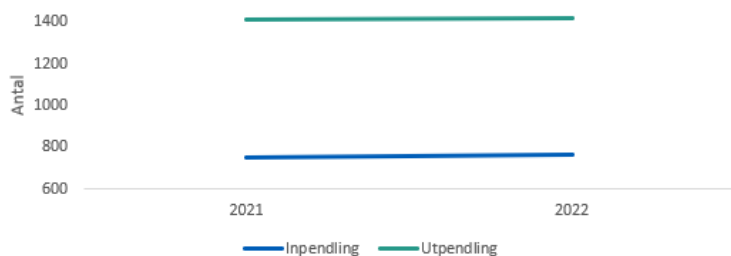
Näringslivet i Mellerud består av drygt 1000 aktiva företag varav de flesta är småföretag med 0–9 anställda. Det finns en stor bredd på näringslivet i Mellerud där utbudet av tjänster och produkter är stort i relation till kommunens storlek. Ett diversifierat näringsliv ses som en styrka då vi är mindre beroende av stora företag och därför mindre sårbara vid konjunkturförändringar. Flest sysselsatta i den privata sektorn finns inom lantbruk, följt utav bygg och sen handelsverksamhet och senare tillverkningsindustrin. Melleruds kommun är största arbetsgivaren i kommunen med ca. 1000 anställda följt av Emballator med 75 anställda.

I Mellerud startas många nya företag årligen, under 2023 var det 68 st nystartade företag vilket är en något högre nivå jämfört med 2023 (63 st).

Källa: Bisnis Analys

I jämförelsen "Bästa Tillväxt 2023" i Västra Götalands län var Mellerud bäst i Dalsland och på 10:e plats av 49 kommuner i länet när det gällde tillväxt. När det gäller företagens lönsamhet i Fyrbodals för 2023 låg Mellerud på första plats, enligt ekonomifakta.

Melleruds in- och utpendling 2021-2022

Diagrammet visar att det är fler som pendlar ut från Mellerud och arbetar på annan ort än som pendlar till Mellerud och arbetar. Från och med 2021 har SCB ändrat källa för pendlingsdata och därför finns inga jämförbara siffror innan år 2021.

Källa: SCB

Melleruds kommun har en stark in- och utpendling. Under 2022 ökade både inpendlingen till Mellerud och utpendlingen något. I genomsnitt pendlar dagligen ca 760 personer in till sin arbetsplats i Mellerud och ca 1 400 personer ut till en arbetsplats i en annan kommun.

Med syfte att få ett ännu bättre företagsklimat kommer ett tillväxtråd inrättas inom kommunen för att driva strategiskt viktiga tillväxtfrågor tillsammans med näringslivet. Rådets första uppgift blir att initiera fem satsningar som ska stärka förutsättningarna för kommun, företag och andra intressenter i Mellerud. Satsningarna är omstarten av det tidigare näringslivsrådet, frukostforum för näringsliv, centrumutveckling, bildandet av en intresseorganisation för besöksnäringen samt revidering av näringslivsstrategin.

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

MELLERUD

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Omvärldsrisk

Klimatförändringar

Sommaren 2023 förutspåddes bli mycket varm och torr. Säsongen inleddes med höga temperaturerna, torka och beslut om eldningsförbud och bevattningsförbud. Men väderläget förändrades och sommaren avslutades med ett par kraftiga skyfall med översvämningar som följd, bland annat i centrala Mellerud. Oavsett om det blir varmt och torrt eller väldigt blött förutspås väderextremerna öka i framtiden. Det kan medföra omfattande investeringar för att klara de större effekterna av klimatförändringarna.

Förändrat säkerhetspolitiskt läge

Det förändrade säkerhetspolitiska läget innebär fortsatta förväntningar att utveckla den civila beredskapen, även på lokal nivå. Ökat fokus på beredskapsfrågor har gjort att kommunen har fortsatt flytta fram sina positioner inom flera områden tack vare aktiva verksamheter. För att öka beredskapen ytterligare är det relevant att titta på ökad lagerhållning, att medborgarna har en god hemberedskap, att medvetenheten om beredskapsperspektivet ökar i samband med upphandling och att det vid behov finns reservrutiner när ordinarie system inte fungerar eller inte är tillräckliga.

Befolkningen i arbetsför ålder minskar

Befolkningsprognoser pekar på att invånarantalet de kommande åren minskar i Mellerud. Antalet avlidna överstiger antalet födda och flyttningsnettot är i stort sett oförändrat. Befolkningen i arbetsför ålder sjunker och befolkningen blir äldre. Medelåldern i Melleruds kommun är hög jämfört med riket. Försörjningskvoten, ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning, är 0,98 jämfört med riket som ligger på dryga 0,77. Framöver väntas försörjningskvoten öka ytterligare i Mellerud.

Verksamhetsrisk

Konkurrens om personal

Konkurrensen om arbetskraften är stor inom många av kommunens yrkeskategorier, särskilt inom vissa yrkesgrupper såsom till exempel lärare, sjuksköterskor, rehabpersonal, socionomer och undersköterskor. Samtidigt minskar befolkningen i arbetsför ålder enligt befolkningsprognosen. Det kommer ställas höga krav på arbetets innehåll och arbetsförhållanden för att kunna locka rätt kompetens. På uppdrag av kommunfullmäktige har kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram styrdokument för kompetensförsörjning på kommunövergripande nivå. Ett arbete har pågått med detta, där det under hösten varit fokusområde på en av chefsdagarna samt lyfts i kommunens samverkansgrupp.

Finansiell risk

Minskad befolkning påverkar skatteintäkter

En minskning av antalet invånare ger försämrade finansieringsförutsättningar. Det som påverkar storleken på skatteintäkterna mest är

antal invånare och antal arbetade timmar. Mellerud är även beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag.

Oklara planeringsförutsättningar från staten

De olika statsbidragen, både generella som riktade, är betydande tillskott i kommunens budget. Under senare år har besked med många nya riktade statsbidrag och stora förändringar i de generella statsbidragen från staten kommit sent under året. I många fall är det även oklart om bidragen kommer förlängas eftersom beslut om statsbidrag fattas år för år. Detta försvårar kommunens planeringsförutsättningar.

Ränterisk och finansiella risker - högre genomsnittsränta

Finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten i kommunen ska bedrivas. All finansiell verksamhet är förenad med risker. Exponeringen är främst för ränterisk, finansieringsrisk samt kredit- och likviditetsrisk.

Koncernens externa låneskuld hos Kommuninvest uppgick till 517 mnkr (478) mnkr, varav kommunen 366 mnkr (326) mnkr. Till detta ska läggas kommunens skuld för pensioner på 179,1 mnkr. Kommunen har ett finansiellt mål att låneskulden inte ska överstiga 30 tkr per invånare. Per december var låneskulden 18,6 tkr per invånare.

Risken för att inte kunna låna upp kapital till investeringar och omsättning av gamla lån begränsas genom att befintliga låns förfall sprids ut över tid. Den samlade upplåningen ska enligt policyn ha en förfallostruktur där högst 60 % förfaller inom 1 år. Per december förfaller för koncernen 41 % inom 0–1 år och för kommunen 45 %.

Räntebindningstiden är en annan del som regleras i finanspolicyn och den skall ej understiga 1 år och ej överstiga 7 år. Per december var den genomsnittliga räntebindningstiden för koncernen 3,05 år och för kommunen 2,83 år. Den genomsnittliga effektiva räntan har höjts från föregående år och uppgår för koncernen till 2,63 % (1,70%) och för kommunen 2,89 % (1,76%). Om räntan skulle öka med 1 % innebär det ökade räntekostnader med ca 2,4 mnkr för koncernen och ca 2 mnkr för kommunen.

Koncernen har Swapavtal om 280 mnkr, varav kommunen 170 mnkr. Syftet med avtalen är att smidigt kunna hantera ränterisken och förändra strukturen i portföljen.

Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr som kan utnyttjas utan förbehåll. Kommunen är dessutom medlem i Kommuninvest. Kommuninvest är en ekonomisk förening som genom ett kreditmarknadsbolag erbjuder lån till svenska kommuner och regioner. Ingen del av checkkrediten är utnyttjad under året.

Ökade investeringsvolymerna inom VA-verksamheten

Ökade investeringsbehov inom VA-verksamheten medför att nyupplåningen ökar och det innebär högre räntekostnader. Detta ska vägas in i taxan. En långsiktig översyn har därför gjorts av VA-taxans struktur och avgift utifrån kommande investeringsbehov.

Hög inflation påverkar pensionskostnaderna

Ett nytt pensionsavtal började gälla 1 januari 2023. Avtalet innebar bland annat att pensionsavsättningarna för den pensionsgrundande lönen höjdes. Inflationstakten i juni varje år ligger till grund för prisbasbeloppet som pensionerna värdesäkras med. Den höga inflationen har stor betydelse för kommunsektorns pensionskostnader och har inneburit stora kostnadsökningar. Pensionskostnaderna ökade med ca 15 mnkr mellan år 2022 och 2023. Orsaken var både högre avgiftsbestämd premie i det nya avtalet och ett kraftigt höjt prisbasbelopp till följd av inflationen. Enligt prognos ökar pensionskostnaderna med ytterligare 7 mnkr till 2024. Lägre inflationstakt minskar pensionskostnaderna till 2025.

Pensionsförpliktelser

Belopp i Mnkr	2023	2022
Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen	185,6	185,6
Varav avsättning inklusive särskild löneskatt	6,5	7,6
Varav ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	179,1	178,0
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	65,8	54,0
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
Summa pensionsförpliktelser	251,4	239,6
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	98,0	80,3
varav överskottsmedel	2,4	3,8
Total kapital pensionsstiftelse	0	0
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	100,4	80,3
Återlånade medel*	151,0	159
Konsolideringsgrad**	40,0	33,5

* Summan av pensionsförpliktelser minus summan av förvaltade medel

** Förvaltade pensionsmedel dividerat med summa pensionsförpliktelser

Ovanstående tabell visar pensionsförpliktelser inklusive förpliktelser som tryggas i pensionsförsäkring för kommunen. Pensionsförpliktelser redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade för 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Hela ansvarsförbindelsen är återlånad, dvs det finns ingen förvaltning av pensionsmedel. Ansvarsförbindelsen har nått sin puckel, utbetalningar minskar avsättningen i större omfattning än vad det sker uppskrivning.

Medel ur överskotts-fonden har använts till finansiering av tjänstepensioner med 3,7 mnkr.

Borgensåtaganden

Borgensåtaganden innebär en risk för kommunen. Detta redovisas i avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning under rubriken kommunala borgensåtaganden.

Långfristig utlåning

Kommunen har beviljat ett lån till Stiftelsen för Dalslands museum och konsthall på 3 787 tkr. Som säkerhet har kommunen företagsinteckning och inteckningar i fastighet på totalt 3 778 tkr. Lånet amorteras med 75 tkr per år. Stiftelsen betalar ränta till kommunen för lånet.

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

Händelser av väsentlig betydelse

Kommun

Högre kostnadsnivå och ökade räntekostnader

Även om inflationen under året vänt nedåt har det senaste årets höga inflation medfört en högre kostnadsnivå för samtliga verksamheter inom koncernen. Bland annat avseende kostnader för livsmedel, drivmedel och fastighetsverksamhet. Från 2023 har kommunen ett bundet elavtal, vilket gör att kostnaderna för el har minskat jämfört med 2022. Pensionerna värdesäkras med inflationen och det har medfört kraftigt ökade pensionskostnader under året. Dessutom har det senaste årets räntehöjningar inneburit högre räntekostnader. För att uppnå balanskravet 2023 fick flera nämnder minska ramar till 2023 och året har präglats av ekonomisk omställning och återhållsamhet för nämnderna. Prognoserna för skatteintäkterna förbättrats emellertid succesivt under året vilket är den största anledningen till att kommunen gör ett resultat på 21 mnkr trots stora kostnadsökningar.

Organisation

Efter en extern utredning av skolorganisationen i Mellerud fattades beslutet att behålla antalet skolor i kommunen.

En ny organisation inom Individ- och familjeomsorgens bistånd och vuxenhet för socialpsykiatri/missbruk trädde i kraft 1 mars i år gemensamt med Bengtsfors kommun. Sedan juni är tre av enheterna samlokaliserade och leds av en gemensam enhetschef för båda kommunerna. Invi gning skedde i juni vid de gemensamma lokalerna i Bäckefors.

Åmål är med i nya samverkansmodellen

De fem Dalslandskommunerna har antagit en avsiktsförklaring för att utöka samverkan. Åmåls kommun är nu med i den nya samverkansmodellen Dalslandssamverkan, som tidigare kallades 4D-samerkan. Syftet är att stärka den gemensamma kapaciteten och minska sårbarheten samt säkerställa kompetensförsörjningen. Genom samverkan fortsätter vi ge en god service och leverera välfärdstjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna. Visionen för Dalslandssamverkan är *”Stolta, starka och självständiga Dalslandskommuner med gemensam kapacitet att möta framtiden.”*

Samarbetet i Dalslandssamverkan bygger på frihet och frivillighet vilket innebär att kommunerna samverkar i olika omfattning och det finns en öppenhet för att samverka även med andra.

Familjecentralen invigdes

Under våren invigdes familjecentralen i Mellerud. En process som tagit många år men från årsskiftet finns samtliga parter på plats samlokaliserade i lokalerna i Älvanhuset.

Utbyggnad av Åsebro skola

Under hösten invigdes tillbyggnaden vid Åsebro skola/förskola som byggs ut för 9 mnkr.

Andra större investeringar under året har gjorts inom vatten- och avloppsverksamheten som ovidkommande vatten med 15 mnkr och överföringsledning Mellerud/Sverkersbyn 12 mnkr.

Fotograf: Josefine Kvarnåsen

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunkoncern

I AB Melleruds Bostäders ågardirektiv finns två finansiella mål.

Avstämning finansiella mål	Bokslut 2023
Bolaget ska bedrivas enligt affärsmässiga principer och bolaget ska tillämpa marknadsmässiga avkastningskrav. Bolaget ska under mandatperioden generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr.	0,9 mnkr
Bolaget ska långsiktigt arbeta för konsolidering av bolaget. Bolaget ska sträva efter att ha en soliditet på minst 15 procent.	18,7%

AB Melleruds bostäder har tagit fram styrelsemål utifrån kommunfullmäktiges verksamhetsmål. Styrelsemålen med nyckeltal ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måloppfyllelse. Av de tre verksamhetsmålen uppnås ett helt och två delvis.

Måloppfyllelse	Beskrivning
	Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.
	Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.
	Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet

Kommun

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål samt riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Definitionen av god ekonomisk hushållning avseende de finansiella målen är att: Innevarande generation ska inte överföra några obalanserade kostnader eller skulder till kommande generationer.

Kommunfullmäktige har för 2023 beslutat om tre finansiella mål och tre mål för verksamheten. Nämnderna tar fram mål utifrån fullmäktiges mål. Dessa följs upp via nyckeltal. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen, som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måloppfyllelse.

God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Alla finansiella mål och verksamhetsmål nås. Bedömning är att kravet på god ekonomisk hushållning uppfylls.

Resultatutfall ett enskilt år är inte avgörande vid en bedömning av god ekonomisk hushållning. Det som är viktigt är den ekonomiska utvecklingen över tid i kombination med investeringsutvecklingen. Nyckeltalet soliditet är ett användbart mått i det sammanhanget. Hur soliditeten utvecklas är nära kopplat till investeringsnivån. Om soliditeten hålls oförändrad tyder det på att det finns en stabilitet i relationen kostnader och intäkter respektive tillgångar och skulder. Om soliditeten ska hållas på en stabil nivå över tid är det viktigt för kommunen att bedriva en finansiell planering för investeringarna. Trots hög investeringsnivå 2023, har ett bra resultat medfört att soliditeten något högre än föregående år och det fortsätter stärka kommunens ekonomi. Utvärderingen av god ekonomisk hushållning visar att beslutade finansiella mål uppfylls för år 2023.

Bedömning av god ekonomisk hushållning innefattar inte bara finansiella mål utan också att skattemedlen används till rätt saker och nyttjats effektivt. När det gäller uppföljningen av verksamhetsmålen ger det till största del en positiv bild av det verksamhetsmässiga resultatet.

Finansiella mål

För planåren 2023 och framåt har kommunfullmäktige beslutat tre finansiella mål: ett resultatmål, ett investeringsmål och ett soliditetsmål.

A. Soliditeten ska vara positiv inklusive ansvarsförbindelse.

Soliditeten är ett mått på hur stor del av tillgångarna som är finansierade med egna medel. Soliditeten beräknas genom att ställa eget kapital minus ansvarsförbindelsen i förhållande till tillgångarna.

B. Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/inv.

Ökar antalet invånare så ökar återbetalningsförmågan och skulden kan öka, eller omvänt.

C. Resultatet ska minst uppgå till 2,0 % av intäkterna från skatter och bidrag.

Resultatet ska inflationssäkra eget kapital, men minst vara 2,0 %.

Avstämning finansiella mål

Belopp	Bokslut 2023	Budget 2023	Bokslut 2022
A. Soliditeten ska vara positiv inkl. ansvarsförbindelse			
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	26,4%	22,2 %	26,0 %
Mål = positiv eller öka			>0
B. Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/inv			
Långfristiga lån	366,3	446,3	326,3
Varav affärsverksamhet	195,4	199,3	156,6
Varav skattefinansierad vht.	170,9	247,0	169,7
Antal invånare	9 167	9 260	9 263
Låneskuld per invånare TKR	18,6	26,7	18,3
Mål = <30	<30	<30	<30
C. Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.			
Resultat	2,9 %	0,0%	7,4 %
Mål	2,0 %	2,0%	2,5 %

Alla finansiella mål nås. Soliditeten har ökat något trots den höga investeringsnivån. Ett bra resultat har bidragit till att skattefinansieringsgraden inom den skattefinansierade verksamheten var 100 %. Däremot ökade låneskulden för den taxefinansierade verksamheten. För att inte försämra kommunens långsiktiga finansiella styrka är det viktigt att ha en balans mellan resultat och investeringar i den skattefinansierade verksamheten och begränsa låneskulden för den taxefinansierade delen.

En minskning av antalet invånare har medfört att låneskulden ökat per invånare, men är fortfarande lägre än målnivån.

Måluppfyllelse kommunfullmäktigemål

Måluppfyllelse	Beskrivning	KS	BN	SN	KUN
	Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.				
	Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.				
	Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet				

= Målet uppfyllt

KS - Kommunstyrelsen

= Målet delvis uppfyllt

BN - Byggnadsnämnden

= Målet uppfylls inte

SN - Socialnämnden

= Nämndmål saknas

KUN - Kultur- och utbildningsnämnden

Alla tre fullmäktiges mål uppfylls.

KS bedömer att 100 % av nämndmålen nås helt eller delvis vid årets slut.

BN bedömer att 67 % av nämndmålen nås helt eller delvis vid årets slut.

KUN bedömer att 100 % av nämndmålen nås helt eller delvis vid årets slut.

SN bedömer att 100 % av nämndmålen nås helt eller delvis vid årets slut.

Nämndernas handlingar med kommentarer finns i separata dokument med särskilt avsnitt om måluppfyllelse.

Samtliga nämnder bidrar positivt när det gäller att **Främja företagsamhet, företagande och föreningsliv** och fullmäktigemålet anses därmed vara uppfyllt. Bland annat har flertalet föreningsträffar, företagsträffar och företagsbesök genomförts under året.

Byggnadsnämnden rapporterar en avvikelse i uppfyllelse av målet att **Ta ansvar för vår livsmiljö**. Avvikelsen är kopplad till nyckeltalet om att ta fram tre antagandehandlingar till detaljplaner, vilket inte gjorts klart. Resterande nämnder bidrar positivt till måluppfyllelse, bland annat genom att arbeta för studiero och goda resultat i skolan. Därtill har det arbetats för väl implementerade strategier för kompetensförsörjning och mycket fokus har legat på att minska klimatpåverkan och matsvinn i kommunens matlagning samt att öka medvetenheten kring kommunens miljöpolitiska ställningstagande.

Vad gäller målet om att Mellerud **Är välkomnande och inbjuder till medskapande** anser KUN att de delvis bidrar till uppfyllt kommunfullmäktigemål. Detta för att det kopplade nämndmålet uppfylls genom mätning av sjukfrånvaron i %, vilket för närvarande ligger på en nivå som endast delvis uppfyller nämndmålet. Insatser med positiv påverkan på måluppfyllelse inkluderar ökad information och service till kommunens invånare samt arbete för ett aktivt medarbetarskap, liksom att utveckla lekmiljöerna i kommunen.

Måluppfyllelse arbetsmiljömål

Kommunfullmäktige beslutade om ett övergripande arbetsmiljömål för 2022 för Melleruds kommun vilket lyder:

"Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling".

Målet följs upp dels genom att redogöra för genomförda aktiviteter kopplat till arbetsmiljön i syfte att nå arbetsmiljömålet, dels genom att följa tre uppsatta mål; sjukfrånvaro, sjuklönekostnad och medarbetarskapsindex från medarbetarenkäten.

Sjukfrånvaron och kostnader för korttidssjukfrånvaron har minskat

Sjukfrånvaron har minskat närmare en procentenhet jämfört med föregående år till 6,5%. Under pandemi år 2021 var sjukfrånvaron högre och även början av 2022. För 2023 har sjukfrånvaron minskat betydligt mer än året innan och börjar därmed närma sig den nivå som sjukfrånvaron låg på före covid-19.

I och med en minskad sjukfrånvaro har även kostnaden för korttidssjukfrånvaron minskat jämfört med samma period föregående år.

Medarbetarskapsindex har minskat marginellt

Nytt för årets bokslut är att följa medarbetarskapsindexet engagemang vilket framkommer genom medarbetarundersökningen som gick ut till organisationens medarbetare under senare delen av hösten. I år var andra året för undersökningen med samma frågor som föregående år. Förändringen är marginell, där det kommunövergripande gått ned med två enheter från resultatet 2022, från 80 till 78. Indexet engagemanget mäter tydlighet och energi, där förändringen från föregående år främst beror på att frågorna kring energi fått ett något lägre utfall i 2023 års undersökning.

Det har även blivit en större skillnad mellan förvaltningarna som efter 2022 års undersökning låg mer jämlikt utifrån engagemanget till skillnad från 2023 där det blivit en marginell större spridning mellan förvaltningarna.

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

Ekonomisk analys

Syftet med avsnittet är att beskriva orsakerna till utvecklingen av kommunens resultat och koncernens resultat, det vill säga både för den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform och i bolagsform. För att beskriva och analysera kommunens ekonomi används den så kallade RK-modellen. Den används ofta inom den kommunala sektorn och utgår från fyra finansiella aspekter: finansiellt resultat, kapacitetsutveckling, riskförhållanden samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Målsättningen är att utifrån dessa perspektiv identifiera finansiella möjligheter och problem för Mellerud, och därigenom kunna klargöra om kommunen har en sådan god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

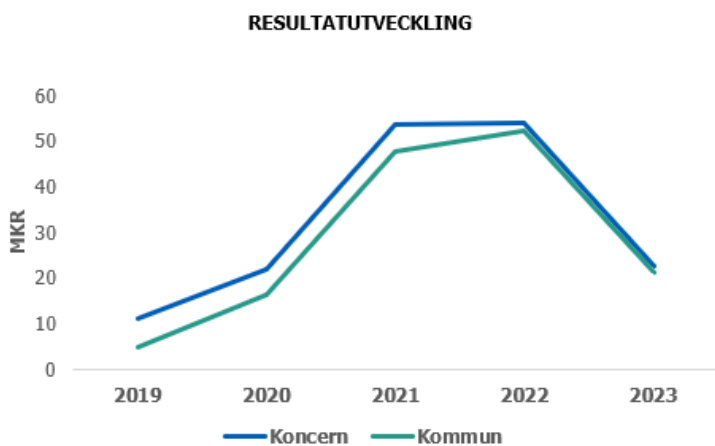
Resultat och kapacitet

Resultat och resultatutveckling

Perspektiven bedömer kommunens balans mellan intäkter och kostnader under året och över tiden samt kapaciteten att möta finansiella svårigheter på längre sikt.

Kommunkoncernens resultat är positivt

Resultatet för den kommunala koncernen uppgår till 23 mnkr, vilket är bra resultat men 29 mnkr lägre än föregående års starka resultat. Även om inflationen under året vänt nedåt har det senaste årets höga inflation medfört en högre kostnadsnivå för samtliga verksamheter inom koncernen. Pensionerna värdesäkras med inflationen och det har medfört kraftigt ökade pensionskostnader under året.

Diagrammet visar att koncernen redovisar ett bra resultat 2023, men betydligt lägre än resultatet för 2022.

Bättre resultat än budgeterat för kommunen

Kommunen redovisar ett bra resultat, trots prishöjning och ökade kostnader för bland annat pensioner och räntor. Resultatet för kommunen uppgår till 21,3 mnkr. Detta är 21,1 mnkr högre än budgeterat och beror främst på att skatteunderlagsprognosen utvecklats betydligt mer positivt än vad Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) kalkylerade när budgeten fastställdes +14,9 mnkr. Tillfälliga poster som elstöd +2,8 mnkr och nyttjande av överskottsfond till tjänstepensionskostnader +3,7 mnkr har även bidragit till resultatet. I resultatet ingår också försäljning av tomter och mark, med 1,9 mnkr.

Resultatet är en minskning med 31 mnkr från föregående år och beror på att skatteunderlagstillväxten inte har ökat i samma takt som löne- och prisuppräknings- och räntekostnader. Pensionskostnaderna, som värdesäkras med inflationen, har ökat kraftigt mellan 2022-2023 och är en starkt bidragande orsak till kommunens ökade kostnader.

Mål för god ekonomisk hushållning

Årets resultat ska minst uppgå till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag

Ett av kommunens tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att årets resultat ska uppgå till minst 2,0 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Ett sådant resultat ger utrymme för en normal investeringsnivå att skattefinansieras över en längre tidsperiod.

Årets resultat uppgick till 2,9 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket innebär att kommunen uppfyllde resultatmålet. Den senaste femårsperioden uppgår genomsnittet till 3,9 % utan jämförelsestörande poster. Den höga nivån beror på starka resultat år 2021-2022 för Mellerud, liksom hela kommunsektorn.

Periodens resultat	2023	2022	2021	2020	2019
Periodens resultat mnkr	21,3	52,3	47,7	16,4	5,5
Exkl. jämförelsestörande poster mnkr	15,7	50,8	47,7	16,4	4,9
Resultat i förhållande till skatt och bidrag %	2,9	7,4	7,0	2,5	0,9
Exkl. jämförande poster %	2,1	7,2	7,0	2,5	0,8

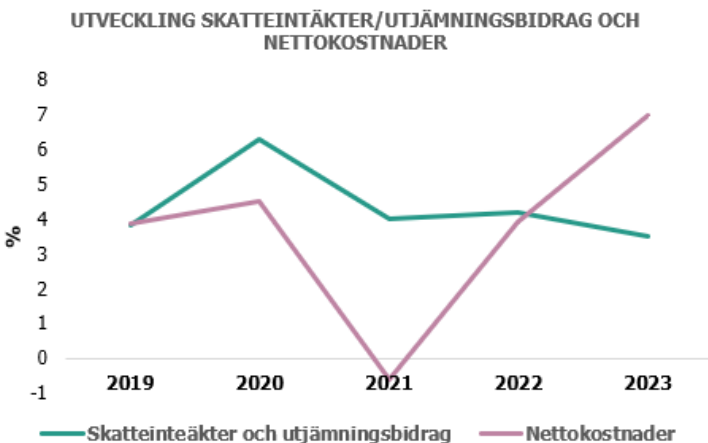
Utveckling av skatte- och statsbidrag samt nettokostnader

Kommun

Nettokostnaderna har ökat

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatteintäkter och generella statsbidrag.

Nettokostnadsökningen var hög åren 2019–2020 men 2021 bröts trenden och nettokostnaderna minskade med 0,5 % jämfört med 2020. Under 2022 började nettokostnaderna öka till följd av den höga inflationen och försatte så även under 2023. För 2023 ökade nettokostnaderna med nästan 7 %, varav pensionskostnaderna uppgick till 2 % av ökningen. Skatteintäkter och utjämningsbidrag ökade med 3,5 %. Inför den utmaning kommunsektorn har framför sig med lågkonjunktur och ökade pensionskostnader är det nödvändigt att ha kontroll på ekonomin för att inte försvaga kommunens finansiella ställning.

Diagrammet visar att skatteintäkter/utjämningsbidrag har ökat med 3,5 % och nettokostnaderna har ökat med 7% från 2022.

Utveckling av intäkter och kostnader

Kostnader för pensioner har ökat

Verksamhetens intäkter, avgifter och specialdestinerade statsbidrag uppgår till 197 mnkr. Det är nästan 9 mnkr (4 %) högre än vid föregående bokslut. Ökningen förklaras dels av ökade taxeintäkter, men den största ökningen beror på ersättning för personal inom socialförvaltningen som även arbetar för annan kommun. Bidrag har minskat med 5 mnkr (6 %), vilket förklaras av minskade bidrag från Migrationsverket och minskade bidrag från försäkringskassan för personlig assistans.

Verksamheternas kostnader uppgår till 872 mnkr vilket är en ökning med 53 mnkr (6 %) från 2021. Personalkostnaderna exkluderat pensionskostnaderna uppgår 540 mnkr och har ökat med 30 mnkr från 2022. Månadslönerna, ob-ersättning och löner till familjehem har ökat medan kostnader för timlön, övertid och sjuklön har minskat. Pensionskostnaderna ökade med 15 mnkr till 73 mnkr. Dels bidrog det nya avtalet med högre avgiftsbestämd premie och dels det ökade prisbasbeloppet som bidrar till kraftigt ökade pensioner.

Kostnader för material minskade med 2 mnkr till 55 mnkr (4 %) och beror på lägre elkostnader.

Köp av huvudverksamhet har ökat med nästan 4 mnkr (4 %) till 89 mnkr, varav 2,5 mnkr avser ersättning till NÄRF för ökade pensionskostnader. Kostnader för kontrakterade familjehem har också ökat.

Kostnader för tjänster uppgår till 85 mnkr en ökning med 4,5 mnkr (5 %), vilket förklaras av ökade kostnader för tillfälligt inhyrd personal, reparation av maskiner och öppen skolskjuts.

Avskrivningarna är 1,8 mnkr högre än föregående år men andelen av nettokostnaderna har minskat med 0,1 %.

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

Hög investeringsnivå trots lägre investeringar än budgeterat

Kommunkoncern

Investeringarna i koncernen uppgår till 104 mnkr, varav kommunens del var 93 mnkr. Investeringarna har i genomsnitt uppgått till 89 mnkr de senaste fem åren, vilket är en hög investeringsnivå. Den höga investeringsnivån 2019 berodde på byggandet av det särskilda boendet Ängenäs.

Kommun

Nettoinvesteringarna uppgår till 93,0 mnkr, vilket är 82,5 mnkr lägre än budget.

Större investeringar är:

- Tillbyggnad Åsebro förskola/skola (9 mnkr)
- Köp av förskolemoduler på Lunden (6 mnkr)
- Konstgräsplan (4 mnkr)
- Reinvestering asfalt (4mnkr)
- Sanering ovidkommande vatten (15 mnkr)
- Sverkersbyn/Mellerud överföringsledning (12 mnkr)

Större avvikelser mot budget är:

Skattefinansierad verksamhet

- Offentlig mark Sunnanå (10 mnkr)
- Upprustning Skållerudshemmet 5 mnkr
- Dalslands Center (4 mnkr)
- Ombyggnad kommunförråd (3 mnkr)
- Rådavallen friidrottsbanor (2 mnkr)

Affärsverksamhet:

- Nya intagsledningar Vita Sannar (18 mnkr)
- Sverkersbyn överföringsledningar (3mnkr)
- VA-ledning Anolfsbyn-Åsensbruk (4mnkr)
- Personalutrymmen VA (5 mnkr)

Trots att investeringarna var 82,5 mnkr lägre än budget var investeringsnivån hög på 93 mnkr.

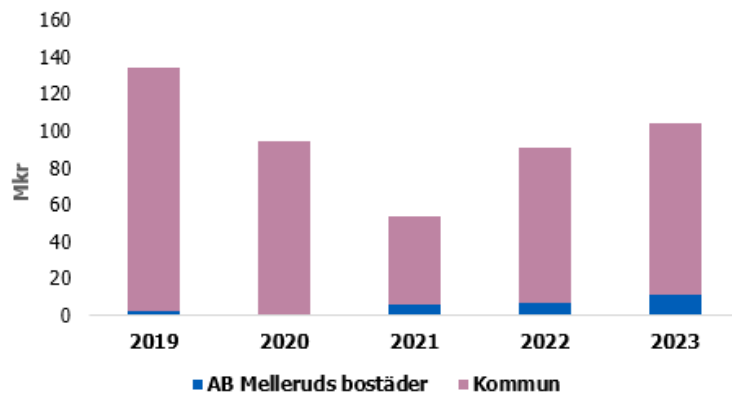
I avsnittet investeringsredovisning per nämnd kommenteras större avvikelser per projekt.

Mål för god ekonomisk hushållning

Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/inv

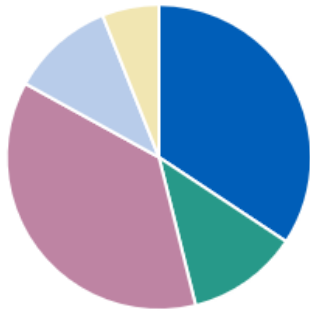
En minskning av antalet invånare har medfört att låneskulden ökat per invånare, men är fortfarande lägre än målnivån. Målet har uppfyllts.

INVESTERINGSVOLYM

Diagrammet visar investeringsnivån från 2019 till 2023.

INVESTERINGAR PER VERKSAMHET
ANDEL AV TOTALA INVESTERINGAR

■ Fastighet ■ Gata-Park ■ VA ■ Renhållning-Fjärrvärme ■ Övrigt

Diagrammet visar andelen investeringar per verksamhet. Mest investeringar gjordes i VA-verksamheten med 37%.

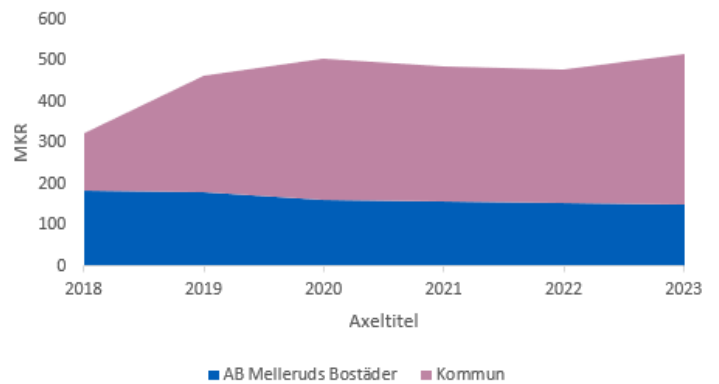
Investeringar i fastigheter utgjorde 34 % och Gata-park utgjorde 12 % av utförda investeringar. Över 48 % av investeringarna skedde i den affärsdrivande verksamheten och ska finansieras via taxan.

Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften - självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100 %. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet. För 2023 var självfinansieringsgraden 59 % men exkluderas affärsdrivande verksamheten var självfinansieringsgraden 100 %. För 2021 och 2022 gjorde de höga resultaten att investeringarna kunde finansieras av den löpande driften. Under 2019 till 2020 var självfinansieringsgraden låg, vilket till stor del förklaras av byggandet av Ängenäs och lägre resultat för 2019.

	2023	2022	2021	2020	2019
Investeringar (mnkr)	93	84	48	94	133
Investeringar / skatteintäkter (%)	13	12	6	12	17
Periodens avskrivningar (mnkr)	33	32	31	27	25
Självfinansieringsgrad* %	59	102	166	46	23

*Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar som utförts under året.

Lån

Diagrammet visar att låneskulden ökat 2023.

Kommunkoncern

Låneskuld har ökat

År / mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Koncern upplåning	517	478	484	505	461
Kommun upplåning	366	326	326	346	281

Koncernens låneskulder ökade från 2019 till 2020. Det beror på ökad nyupplåning i kommunen till följd av byggnation av Ängenäs särskilda boende. För 2023 ökade låneskulden med 40 mnkr avseende den affärsdrivande verksamheten. Melleruds Bostäder har en lånevolym på 152 mnkr. En marknadsvärdering från 2022 visar på ett totalt marknadsvärde på 347 mnkr avseende bolagets fastigheter. Det bokförda värdet är 193 mnkr.

Kommun

Oförändrad skuldsättningsgrad trots nyupplåning

År / %	2023	2022	2021	2020	2019
Total skuldsättningsgrad	55%	55%	58%	62%	59%
Varav avsättningsgrad	1%	1%	1%	1%	2%
Varav kortfristig skuldsättningsgrad	14%	15%	15%	17%	17%
Varav långfristig skuldsättningsgrad	40%	38%	41%	44%	40%

Kommunens totala skuldsättningsgrad är i stort sett oförändrad men den långfristiga skuldsättningsgraden har ökat och den kortfristiga har minskat något. Kommunens höga investeringsnivå har medfört att den långfristiga låneskulden ökat med 40 mnkr. Låneskulden ökade dock mindre än budgeterat till följd av tidsförskjutningar av investeringar. Investeringsnivån kommer därför bli högre de kommande åren och det är därför nödvändigt att ha ett resultat som kan finansiera investeringarna i den skattefinansierade verksamheten, annars försämras kommunens finansiella ställning. Ökad upplåning innebär ökade räntekostnader vilket medför att det blir mindre pengar kvar till verksamheten.

Risk - Kontroll

Perspektiven bedömer om det förekommer några risker som kan påverka resultat och kapacitet samt vilken kontroll som organisationen har över den finansiella utvecklingen.

Likviditet ur ett riskperspektiv

God likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Kassalikviditeten räknas fram genom att ta omsättningstillgångar exklusive lager och dela med kortfristiga skulder. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 % för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kortfristiga skulder ingår emellertid en semesterlöneskuld som utgör cirka 20–30 % av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 70–80 % tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Per den 31/12 var kassalikviditeten 107 %. Det är något högre än vid samma tidpunkt föregående år då kassalikviditeten var 106 %.

%	2023	2022	2021	2020	2019
Kassalikviditet	107	106	108	99	87

Kommunens likviditet, 42 mnkr per 31/12 är en ögonblicksbild. Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr i Dalslands sparbank, vilken inte utnyttjats under året.

Likviditetsplaneringen kompliceras av att beslut och utförande av investeringar inte följs åt. Sista december hade 93 mnkr av investeringsbudgeten på 176 mnkr utförts och planerad planerad upplåning blev därmed lägre än budgeterat. Det var ca 15 mnkr lägre än prognosen i augusti, vilket innebär försvarad likviditetsplanering.

Konsekvensen blir att investeringsobjekt på ca 83 mnkr förs över till budgetåret 2024 och att investeringsbudgeten omfattar ca 129 mnkr - vilket i sin tur kräver ytterligare lånefinansiering.

Soliditet

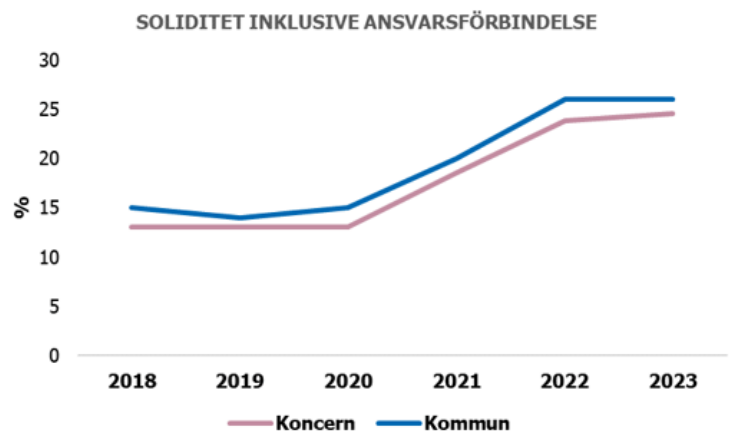
Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning.

Kommunkoncernsoliditeten har ökat

Soliditeten i koncernen har förbättrats från 23,8 % till 24,5 %. Både AB Melleruds bostäder och kommunens soliditet har ökat från föregående år. I riket var vid föregående årsskifte var koncernernas genomsnittliga soliditet 33 %.

Kommunsoliditeten har ökat

Melleruds kommun har med en bra resultatutveckling fått en soliditet som är strax under genomsnittskommunen. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Diagrammet visar att soliditeten ökat något sedan 2022.

Kommunens långsiktiga finansiella styrka har stadigt förbättrats. Soliditeten inkl. ansvarsförbindelse för pensioner uppgår till 26,4 % (26,0%). I riket var vid föregående årsskifte var kommunernas genomsnittliga soliditet 32 %. Trots hög investeringsnivå har resultatet kunnat bidra till att nyupplåningen begränsats och soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen har ökat med 0,4 procentenheter från bokslutet 2022.

Kommunenens långsiktiga betalningsförmåga har stadigt förbättrats. Soliditeten har ökat från -0,8 % 2015 till 26,4 % 2023. Orsaken är höga resultatnivåer vissa år och att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningarna. Det tidigare låga ränteläget har hållit ned ränteuppräknigen av pensionsskulden.

%	2023	2022	2021	2020	2019
Soliditet	26	26	20	15	14
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse	45	45	42	38	41

Mål för god ekonomisk hushållning

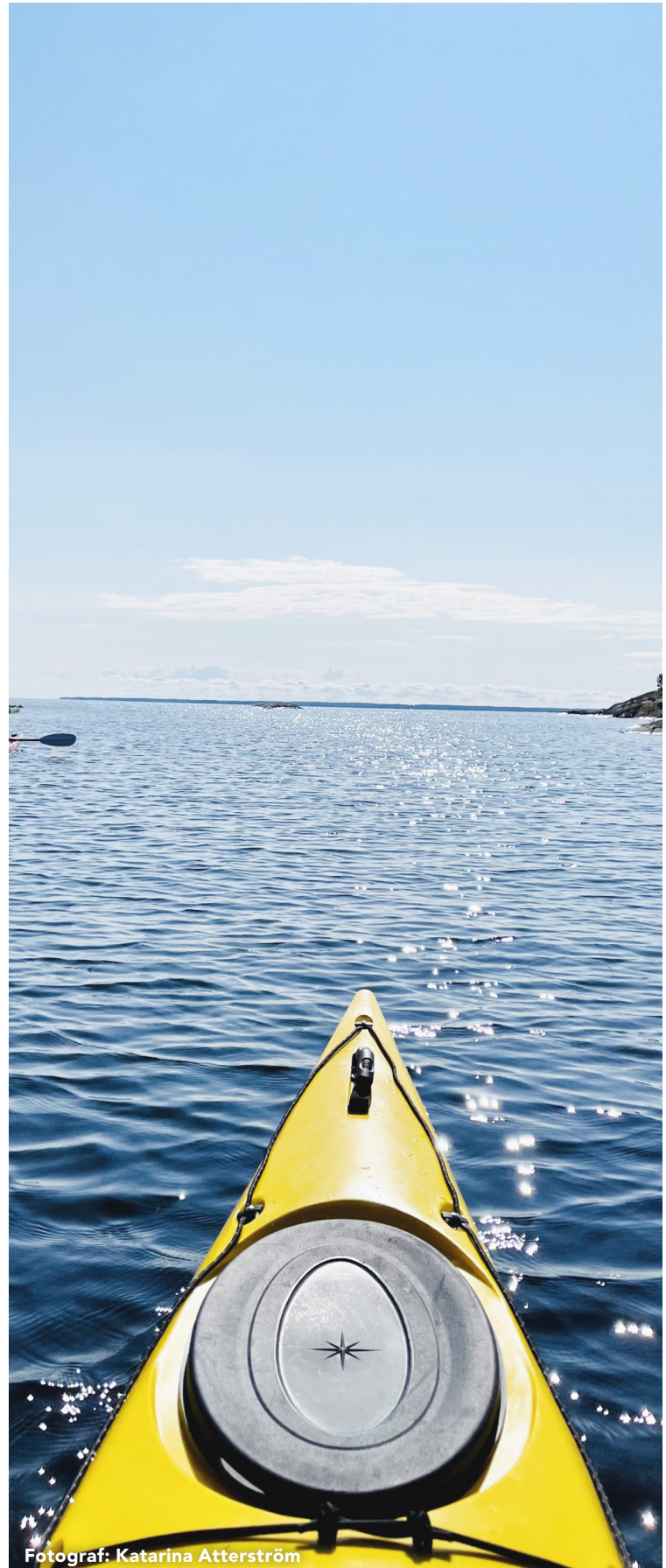
Soliditet ska vara positiv inklusive ansvarsförbindelse. Soliditeten är ett mått på hur stor del av tillgångarna som är finansierade med egna medel och är ett mått på kommunens långsiktiga handlingsutrymme.

Soliditeten har ökat från 2020 till 2022 med 11 procentenheter och med 0,4 procentenheter till 2023. Målet har uppfyllts.

Pensionsskuldens utveckling

Kommunerna redovisar pensionerna enligt den så kallade blandmodellen. Blandmodellen innebär att den större delen av pensionsskulden redovisas utanför balansräkningen. Pensionsförpliktelse är en skuld till de anställda. För perioden före 1998 betalades inte någon pension löpande under intjänandet av pensionsrätten. Det innebär att kommunen har en skuld som vid årsskiftet uppgår till 185 mnkr (föreg. år 186 mnkr) inklusive löneskatt som inte ingår i balansräkningen. I pensionsförpliktelsens ansvarsförbindelse ingår omställningsstöd för två förtroendevalda.

Total pensionsskuld inklusive särskild löneskatt Mnkr	2023	2022
Pensionsförpliktelse avsättning	7	8
Pensionsförpliktelse ansvarsförbindelse	179	178
Summa	186	186
Pensionsförpliktelse som tryggats genom försäkring	66	54

Fotograf: Katarina Atterström

Kommunala borgensåtagandet har minskat

Villkoren för kommunens borgensåtaganden regleras i kommunens finanspolicy. Grunden är en restriktiv hållning för borgensåtagande gentemot andra än helägda företag.

AB Melleruds Bostäder har en total borgenram på 190 mnkr, varav bolaget har utnyttjat 151 mnkr. Bolaget redovisar en soliditet på 18,7 %. Risk för infriande av borgen bedöms som låg.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda har en total borgenram om 4 mnkr. Kommunens andel som grundar sig på ägarförhållandet 18 %, är 0,7 mnkr, varav 0,5 mnkr var utnyttjad vid årsskiftet.

Melleruds kommun har tillsammans med Bengtsfors kommun ett borgensåtanade på 1,5 mnkr för stiftelsen Dal Västra Värmlands Järnväg. Stiftelsen har vid årsskiftet ett lån på 0,5 mnkr. Kontokrediten var inte utnyttjad.

Borgensåtagande gentemot Skålleruds Fiberförening upphörde vid halvårsskiftet 2023.

Borgensåtaganden	Tkr
AB Melleruds Bostäder	151 213
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	521
Stift. Dal Västra Värmlands Järnväg	500
Summa	152 234

Kommunalskatt oförändrad

Kommunalskatten är kommunens största inkomstkälla. Melleruds skattesats uppgår till 22:60. Senaste förändring av skattesatsen var 2011 då skatten sänktes med 9 öre i samband med skatteväxling. Melleruds skattesats är 1:21 högre än regionens genomsnitt som var 21:39 och 1:93 högre än rikets genomsnitt som var 20:67. Mått i relation till rikets medelskattkraft utgör Melleruds beskattningsbara inkomst per invånare 78 %.

Budgetöverskott för kommunen

Årets resultat uppgår till +21,3 mnkr, vilket är +21,1 mnkr bättre än budget. Den främsta orsaken är högre intäkter till följd av bättre utveckling av skatteunderlaget, + 14,9 mnkr och nyttjande av överskottsfond för tjänstepensioner +3,7 mnkr. I resultatet ingår även tillfälligt elstöd med + 2,8 mnnkr samt försäljning av mark och tomter med +1,9 mnkr.

Avvikelse mot budget, Mnkr	Prognos 1	Prognos 2	Bokslut
Kommunfullmäktige	0,0	+0,0	+0,3
Kommunstyrelsen	+3,7	+5,0	+9,0
- varav Ks Administrativa förvaltning	+3,3	+4,0	+7,4
- varav Ks Samhällsbyggnadsförvaltning 1)	+0,4	+1,1	+1,6
- varav affärsverksamhet	-0,4	-1,3	0,0
Byggnadsnämnden	-0,1	-0,1	+0,3
Kultur- och utbildningsnämnden	0,0	-0,5	-0,1
Socialnämnden	-3,0	-2,5	-7,8
Nämndernas budgetavvikelse	+0,6	+1,9	+1,7
Finansförvaltning (pensioner m.m)	-3,0	-1,7	-0,1
Skatt & bidrag	+5,8	+10,8	+14,9
Finansnetto	+2	+3,5	+4,7
Summa avvikelser mot budget	+5,3	+14,5	+21,1
Budgeterat resultat	+0,2	+0,2	+0,2
Prognos / årets resultat	+5,5	+14,7	+21,3

1) I resultatet ingår jämförelsestörande poster som försäljning med 1,9 mnkr.

Nämnderna redovisar positiv budgetavvikelse

Nämnderna redovisar ett överskott på +1,7 mnkr (inkluderat tomtförsäljning), motsvarande en avvikelse på 0,2 % av nettobudgeten. Kultur- och utbildningsnämnden har ett marginellt underskott, vilket även beräknades i prognos 2. Socialnämndens underskott har ökat vid varje prognostillfälle. Kommunstyrelsens överskott har förbättrats under året, delvis till följd av återhållsamhet för att ta ansvar för kommunens totala budgetbalans på kommunnivå.

Kultur- och utbildningsnämndens hade även föregående år en mindre budgetavvikelse. Nämnden fick inga neddragningar i budget till 2023. Socialnämnden har vänt föregående års överskott på +8,7 mnkr till ett underskott på -7,8 mnkr. Nämnden fick neddragningar med -6,2 mnkr till 2023. Underskott i hemtjänsten har ökat och Individ och familjeomsorgens överskott har vänt till ett underskott. Kommunstyrelsens överskott är på samma nivå som föregående år trots neddragning på -1,7 mnkr. Detta förklaras dels av medveten restriktivitet med att bevilja medel från förfogandeanslaget. Nämnderna erhöll förutom gängse prisuppräknning även riktade priskompensation för livsmedel-, drivmedel- och fjärrvärmekostnader.

Nämndernas utfall kommenteras kort under avsnittet driftredovisning. Nämndernas egna rapporter finns i separata handlingar.

Skatteintäkter och utjämningsbidrag bättre än budgeterat

Skatteintäkter och utjämningsbidrag redovisar en budgetavvikelse på +14,9 mnkr. Den största avvikelsen beror på att arbetsmarknaden och lönesumman har utvecklats betydligt mer positivt för 2023 än vad Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) hade kalkylerat med men även föregående års slutavräkning påverkar skatteintäkterna positivt. En annan orsak till budgetöverskottet är ökade generella statsbidrag i höstbudgeten. Prognoser från SKR har under året indikerat ett bättre utfall än budgeterat och succesivt förbättrats under året.

Finansnettot - nyttjande av överskottsfond positiv budgetavvikelse

Finansnettot, skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader, har en positiv budgetavvikelse på +4,7 mnkr. Exkluderas medel från överskottsfond, som redovisas som finansiell intäkt, är avvikelsen + 1 mnkr. Det beror på ränteintäkter på kommunens bankmedel. Räntan för pensionsskulden blev -0,4 mnkr högre än budgeterat. Trots lägre nyupplåning än kalkylerat blev räntekostnaderna bara marginellt lägre än budgeterat och det beror att räntehöjningarna under året blev högre än beräknat. Utvecklingen på räntemarknaden har medfört att kommunens räntekostnader har ökat med 5,6 mnkr och ränteintäkterna med 1,4 mnkr från 2023.

Prognossäkerhet och budgetföljsamhet

En god prognossäkerhet innebär att det finns goda förutsättningar till att anpassa sig efter förändrade planeringsförutsättningar. Budgetföljsamhet är ett annat mått på finansiell kontroll. Prognoserna under året har pekat på ett positivt resultat.

En budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader som ligger inom intervallet +/- 1 % får betraktas som mycket god budgetföljsamhet. Det innebär att avvikelsen 2023 i så fall ska ligga mellan +/- 7 mnkr. För 2023 är budgetavvikelsen 1,7 mnkr eller 0,2 %, vilket, därmed ligger inom intervallet för god budgetföljsamhet, samtidigt som det är en positiv avvikelse.

Prognos för årets resultat var i prognos 1 + 5,5 mnkr, prognos 2 +14,7 mnkr och bokslutsutfallet blev + 21,3 mnkr. Förändring från prognos 1 beror framför allt på förbättrade skatteunderlagsprognoser + 10 mnkr och erhållet bidrag för elstöd 2,8 mnkr. I prognos 1 var nämndernas prognos +0,6 mnkr mot budget och i delårsbokslutet +1,9 mnkr. I bokslutet blev det slutliga utfallet +1,7 mnkr för nämnderna.

Kommunens ekonomi har stärkts

Kommunens hade inför 2023 budgeterat ett resultat på 0,2 mnkr. En succesiv förbättring av skatteunderlagsprognoserna och tillfälliga poster har emellertid medfört ett bra resultat trots en ökad prisnivå och ökade pensionskostnader. Kommunen har uppnått alla finansiella mål och verksamhetsmässiga mål.

Den senaste femårsperioden har kommunens genomsnittliga resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag uppgått till 3,9 % exkluderat jämförelsestörande poster, vilket är högre än kommunfullmäktiges målnivå på 2 % och får betraktas som ett bra resultat i en kommun i Melleruds storlek och förutsättningar. Efter flera år med intäkter som varit högre än kostnaderna har nu den höga kostnadsnivån medfört att kostnaderna för 2023 ökat betydligt mer än intäkterna. Pensionskostnaderna, som värdesäkras med inflationen, har stått för en stor del av denna ökning. För att inte försämrade det finansiella läget är det viktigt att få balans mellan intäkter och kostnader. Självfinansieringsgraden i den skattefinansierade verksamheten har varit över 100 % de senaste tre åren.

Soliditeten inklusive pensionsåtagande har från 2015 ökat från 0 % till 26 %. Detta beror på bra resultat, delvis beroende på tillfälliga poster, samt en låg ränta som inneburit att ansvarsförbindelsen minskat. Även likviditeten har ökat de senaste åren. Kommunens finansiella styrka har stärkts vilket gör att kommunen har ett bättre ekonomiskt läge inför kommande tuffa år med osäkert ekonomiskt läge och osäker befolkningsutveckling. Nuvarande investeringsplan innebär att det kommer behövas fortsatt nyupplåning för affärsverksamheten. Även inom den skattefinansierade verksamheten finns ett ökande investeringsbehov.

Borgensåtagandet domineras av borgen till den egna bolagskoncernen, främst bostadsbolaget och bedöms för närvarande inte innebära någon förlustrisk.

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader. Kommunens resultat i enlighet med Kommunfullmäktiges finansiella mål ska uppgå till 2%. Detta är en miniminivå då kommunen står inför större investeringar. För att skapa goda finansiella förutsättningar bör en stor del av investeringarna skattefinansieras för att minska upplåningen. Detta innebär att kommunens finansiella handlingsutrymme stärks. En ökad upplåning innebär ökade räntekostnader och mindre medel till verksamheten. Samtidigt som även ett minskat invånarantal innebär lägre skatteintäkter och det medför även mindre medel till verksamheten.

I avsnittet: Förväntad utveckling beskrivs mer om kommunens förutsättningar kommande år.

Jämförelse med andra 2020-2022

Finansiell profil

Kommunforskning i Väst sammanställer årligen den finansiella profilen för samtliga kommuner i Västra Götaland och Halland. Den speglar ekonomin ur fyra aspekter (resultat, kapacitet, risk, kontroll) med åtta nyckeltal. Värdena är relativa utifrån en normalfördelningskurva där fem är kommungruppen med starkast värden och ett svagast. Syftet är att redovisa hur Melleruds kommun har utvecklats finansiellt under 2020–2022 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götalandsregionen samt Hallands län.

Kommun

Mellerud uppvisade en starkare resultatutveckling mellan 2020 och 2022 och ett starkare resultat under 2022 jämfört med snittet i länet. Melleruds resultat i förhållande till verksamhetens kostnader uppgick till 6,4 % för 2022, motsvarande siffra i länen var 4,7 %. Om de tre senaste årens resultat vägs ihop, redovisade Mellerud ett resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader på 4,8% i genomsnitt per år. Detta var lägre än de 5,0% per år som snittet i länen uppgick till under samma period.

Melleruds skattefinansieringsgrad av investeringarna uppgick under åren 2020-2022 till 101 %. Vilket var lägre under än snittet i länet som var 117 %. Detta innebar att kommunen kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter, vilket var positivt för det finansiella handlingsutrymmet. Förklaringen till att Mellerud redovisade en lägre skattefinansieringsgrad av investeringarna än snittet i länen, berodde enbart på en högre investeringsvolym än snittet i länen

Melleruds soliditet på 26 %, som är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme, är något lägre än snittet i länet på 29 %. Mellan 2020 och 2022 uppvisade Mellerud samma utvecklingsmässiga trend som snittet i länen.

Melleruds skattesats för 2022 på 22,60 kronor, var 91 öre högre än genomsnittet i länet. Mellerud hade 2022 den 6:e högsta skatten i länet. Skattesatsen är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till andra kommuner i länet, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag.

Mellerud kommun har ett fortsatt kontrollerat finansiellt läge med ett tillfredställande underliggande löpande resultat. Trots de tre senaste årens goda resultatnivåer är det av största vikt att kommunen fortsätter med att arbeta med att skapa och bibehålla ett stabilt finansiellt utrymme, eftersom de närmaste åren fortfarande förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som hög inflation, ökade pensionskostnader, högre investeringsvolym, arbetskraftsbrist och ökade verksamhetsbehov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka snabbare än tidigare. Prognoser framöver visar att skatteunderlagets tillväxt inte räcker för att möta uppräknade kostnadsdrivande faktorer. En viktig del för att minimera skattehöjningar och/eller minimera nedskärningar är att effektivisera verksamheten genom att göra goda analyser som visar på olika effektiviseringsmöjligheter.

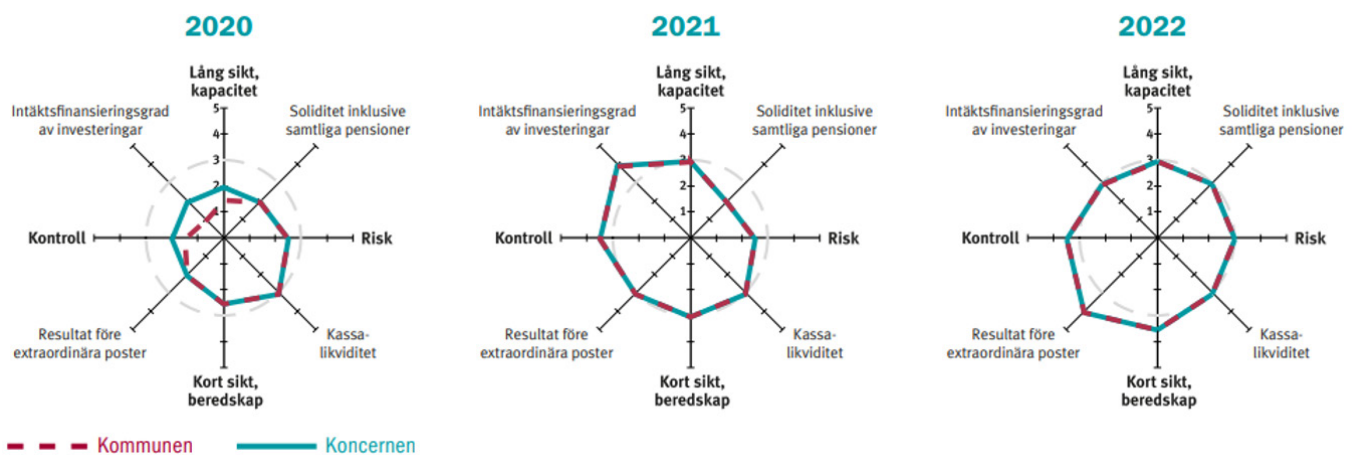
...i förhållande till Västra Götaland och Hallands län

Källa: Kommunforskning i Västsverige

Kommunkoncernen

Sammanfattningsvis kan konstateras, att Mellerud kommunkoncerns finansiella utveckling mellan 2021 och 2022, resulterade i en förbättrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade Mellerud vid utgången av 2022 ett starkare utgångsläge än under 2021.

--- Kommunen   — Koncernen

Källa: Kommunforskning i Västsverige

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning Mnkr	2023	2022	2021
Årets resultat	21,3	52,3	47,7
Samtliga realisationsvinster	-0,7	-1,2	-
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		-	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		+0,1	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper		-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster		-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	20,6	51,2	47,7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-1,1	-1,1	-1
Användning av medel från resultatutjämningsreserv		-	-
Årets balanskravsresultat	19,5	50,1	46,7

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, dvs resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. I förvaltningsberättelsen ska det framgå en balanskravsutredning där det klart framgår resultat efter balanskravsutredning och före avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR).

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner att tillämpa resultatutjämningsreserv för att under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2013-09-25 § 72, kan en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämnning. Kommunfullmäktige har även beslutat om att resultatutjämningsreserven inte ska överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag.

Ingående värde för resultatutjämningsreserven är 28,3 mnkr. Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital som uppgår till 436,8 mnkr (257,7 mnkr inklusive ansvarsförbindelsen). Det finns ingen likvid fond som innehåller RUR, vid en eventuell disposition så får det ske utifrån de finansiella förutsättningar som råder vid det tillfället - en utökning av låneskulden är ett sätt, förutsatt att det finns utrymme inom det finansiella målet.

Den maximala avsättningen enligt fullmäktiges regler är för närvarande 29,3 mnkr, vilket motsvarar 4 % av 2023 års intäkter från skatter och bidrag. En avsättning till resultatutjämningsreserven görs med 1,1 mnkr och resultatutjämningsreserven uppgår därefter till 29,3 mnkr.

Från och med 2024 ersätts RUR med en möjlighet att reservera medel i en resultatreserv. Kommunfullmäktige måste fastställa riktlinjer för hantering och reservering utifrån kommunallagen. Reservering av medel till resultatutjämningsreserv får göras sista gången i bokslut för 2023. Därefter kan endast disponering av medel från RUR ske till utgången av 2033.

Fotograf: Ellsabet Lisa Niklasson

Väsentliga personalförhållanden

Koncern

Totalt var 923 personer tillsvidareanställda vid årets slut i Melleruds kommun, där 79,6% av dessa var kvinnor.

Kommun

	2023	2022
Antal tillsvidareanställda	923	900
-varav kvinnor	731	715
-varav män	192	185
-varav anställda under 39 år	287	293
-varav anställda 40–49 år	191	178
-varav anställda 50–59 år	266	265
-varav anställda över 60 år	179	164
Antal visstidsanställda (månadsförordnande)	105	99
Totalt antal anställda	1 028	999
Antal årsarbetare	969	947
Antal heltidsanställda kvinnor %	538 (73,6%)	526 (73,5 %)
Antal heltidsanställda män %	169 (88%)	162 (87,5 %)
Medelålder (tillsvidareanställda) år	47 år	46
Personalomsättning %	18,5%	21,6 %

Förväntade pensionsavgångar, tillsvidareanställda över 68 år:

	2024	2025	2026
Kommunstyrelseförvaltning	0	0	0
Samhällsbyggnadsförvaltning	0	0	1
Socialförvaltning	1	0	1
Kultur- och Utbildningsförvaltning	3	0	1
Totalt kommun	4	0	3
Melleruds Bostäder	0	0	0

Personal- och kompetensförsörjning

Att hitta rätt kompetens är välfärdens största utmaning. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler, det behövs nya arbetssätt samt att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna. Det kommer behövas många nya medarbetare inom kommuner och regioner under de kommande åren. Totalt sett behöver det anställas omkring 410 000 personer på grund av befolkningsutvecklingen och för att ersätta pensionsavgångar fram till 2031 – förutsatt att ingenting förändras. Det visar SKR:s personalprognos.

Konkurrensen om arbetskraften är stor inom många av kommunens yrkeskategorier, särskilt inom vissa yrkesgrupper så som till exempel lärare, sjuksköterskor, rehab personal, socionomer och undersköterskor. Det kommer ställas höga krav på arbetets innehåll och arbetsförhållanden för att kunna locka rätt kompetens. På uppdrag av Kommunfullmäktige har Kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram styrdokument för kompetensförsörjning på kommunövergripande nivå. Ett arbete är pågående med detta, där det under hösten varit fokusområde på en av chefsdagarna samt lyfts i kommunens samverkansgrupp.

En av de utmaningar som påverkar kompetensförsörjningen är den digitala utvecklingen som sker i samhället. Det ställs idag allt högre krav på digital kompetens i arbetet samtidigt som forum saknas att få till sig den kunskap som behövs. Under året har en arbetsgrupp tillsatts för att se vilka eventuella insatser som kan göras för att öka den digitala mognaden och därmed skapa förutsättningar för medarbetare att följa med den digitala utvecklingen och genom det kvarstå som anställningsbara. Under hösten har kommunen sökt och fått beviljat medel från Omställningsfonden för insatsen som kommer fortskrida under 2024.

Lön, jämställdhetsarbete, fyllnads- och overtidsarbete

Den genomsnittliga heltidslönen för tillsvidareanställda var 32 259 kr 2022. 2023 var den genomsnittliga lönen för tillsvidareanställda 33 472 kr, en ökning med 1 213 kr.

En lönekartläggning genomförs årligen i slutet av året för att analysera skillnader mellan kvinnor och mäns löner. Detta används sedan som underlag i den efterföljande löneöversynen för att arbeta vidare med att uppnå jämställda löner. 2022 landade lönekvoten på 97,4%, vilket innebar en minskning på 2,4 procentenheter från föregående år. För 2023 landar kvoten på 100,6%, vilket innebär en ökning på 3,2 procentenheter vilken betyder att kvinnor behöver nu jobba 3 minuter och 1 sekund kortare tid än män för att tjäna lika mycket. I lönekartläggningens analysdel framkommer det att kommunen uppfyller kraven enligt gällande lagstiftning.

Under 2023 var antalet fyllnadstimmar 7 287 (föregående år 7 586) och overtidstimmar 9 910 (föregående år 11 763). Det är en fortsatt trend med minskning av fyllnadstid, där heltidsresan kan ha varit en fortsatt påverkande faktor. Majoriteten av overtidstimmar härrör från socialförvaltningen (6 668 timmar).

Nyttjande av företagshälsovård

Melleruds kommun har totalt under 2023 nyttjat 837 839 kronor på företagshälsovårdstjänster. De största posterna av köpta företagshälsovårdstjänster är kartläggning, utbildning, stöd och rådgivning organisatorisk och social arbetsmiljö samt hälsoundersökning.

Anmälningar om tillbud och arbetsskador

	2023
Riskobservation	123
Tillbud	254
Olycksfall	67
Färdolycksfall	6
Arbetsjukdom	7
Miljö	3
Elev	5
Totalt	465

Sjukfrånvaro fördelat på sjukperiod och förvaltning

	Dag 1-4	Dag 15-90	Dag 91- 2 år	Över 2 år
Kommunstyrelseförvaltningen				
2023	1,94	1,08	1,3	
2022	2,97	1,12	1,31	
2021	2,32	1,37	0,25	
Samhällsbyggnadsförvaltningen				
2023	3,45	1,33	0,77	
2022	4,66	1,07	0,14	
2021	3,26	1,43	0,91	
Kultur- och utbildningsförvaltningen				
2023	3,64	0,97	0,95	0,78
2022	4,54	0,96	1,09	0,43
2021	4,53	1,23	1,09	0,27
Socialförvaltningen				
2023	4,03	1,53	0,79	0,68
2022	5,03	1,5	1,34	0,41
2021	4,58	1,98	1,88	0,33
Kommunen totalt				
2023	3,71	1,3	0,87	0,59
2022	4,71	1,25	1,11	0,34
2021	4,27	1,61	1,39	0,25

Sjukfrånvaro i % per ålderskategori män/kvinnor 2023

	29 år och yngre	30-49 år	50 år och äldre
Kvinnor	5,07	6,16	8,18
Män	4,32	5,36	3,83

Sjukfrånvaro i Melleruds kommun

	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro	6,5	7,4	7,7
Kommunstyrelseförvaltningen	4,32	5,4	3,94
Samhällsbyggnadsförvaltningen	5,55	5,87	5,6
Kultur och utbildningsförvaltningen	6,34	7,02	7,12
Socialförvaltningen	7,03	8,28	8,77
Andel sjukfrånvaro över 60 dagar *	35,4	30	35,9

*Källa SCB

Sjukfrånvaron har sjunkit närmare en procentenhet jämfört med föregående år. Under pandemi år 2021 såg vi högre siffror och som sträckte sig in även under 2022. Nu ser vi 2023 att sjukfrånvaron sjunker betydligt mer än året innan och börjar därmed närma sig den nivå som sjukfrånvaron låg på före covid-19.

Arbetsmiljömål

Kommunstyrelsen beslutade om ett övergripande arbetsmiljömål för 2023 i Melleruds kommun, vilket lyder:

"Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling".

Målet följs upp dels genom att redogöra för genomförda aktiviteter kopplat till arbetsmiljön i syfte att nå arbetsmiljömålet, dels genom att följa tre uppsatta mål: sjukfrånvaron, sjuklönekostnader och medarbetarskapsindex från medarbetarenkäten.

Sjukfrånvaron ska sänkas med målsättning att inte överstiga 5 %. Efter några år som märkbart påverkat statistiken för sjukfrånvaron i och med den höga smittspridning och de restriktioner som var till följd av Covid-19, så ser vi nu att det på kommunövergripande nivå har gått ner. För att få en mer rättvis jämförelse kan vi se till kommunövergripande siffror för sjukfrånvaron 2019, där siffran låg på 5,73% för samma period. Detta visar att kommunen har gjort en god minskning och att det fortsatt bör arbetas aktivt med sjukfrånvaron för att minska ytterligare. Lägre sjukfrånvaro innebär även lägre kostnader för korttidssjukfrånvaron. Årets siffror är ett positivt resultat som ligger i linje med det övergripande målet om att sänka sjukfrånvaron.

Kostnaden för korttidssjukfrånvaron ska minska.

I och med en minskad sjukfrånvaro har även kostnaden för korttidssjukfrånvaron minskat jämfört med samma period föregående år. Det finns kommunövergripande rutiner och system för hur korttid- och långtidssjukfrånvaro ska hanteras vilket arbetas med aktivt.

Medarbetarskapsindex ska öka

Nytt för årets bokslut är att följa medarbetarskapsindexet engagemang vilket framkommer genom medarbetarundersökningen som gick ut till organisationens medarbetare under senare delen av hösten. I år var andra året för undersökningen med samma frågor som föregående år. Förändringen är marginell, där det kommunövergripande gått ned med två enheter från resultatet 2022, från 80 till 78. Indexet engagemanget mäter tydlighet och energi, där förändringen från föregående år främst beror på att frågorna kring energi fått ett något lägre utfall i 2023 års undersökning.

Det har även blivit en större skillnad mellan förvaltningarna som efter 2022 års undersökning låg mer jämlikt utifrån engagemanget till skillnad från 2023 års undersökning där det blivit en marginellt större spridning förvaltningarna emellan.

Systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM)

på de frågor som främst rör den Organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) och sammanställs i sex olika index. I slutet av året genomförs en skyddsronad kallad "Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet" med fokus på att kontrollera att kunskaper om och arbetet med arbetsmiljön fungerat på ett tillfredställande sätt. Vid eventuella brister lägger chef i samråd med skyddsombud in åtgärder med mål om att detta ska fungera än bättre under kommande år. Skyddsronden sammanställs sedan på förvaltningsnivå och bearbetas i samverkansgrupp. Sammanställningen av utfallet och de förbättringsområden som framkommit informeras sedan om till de förtroendevalda. Detta för att informationen ska aggregeras på kommunövergripande nivå för att säkerställa att kommunens ledningsgrupp samt förtroendevalda är insatta i arbetsmiljöarbetet.

För att få arbetsmiljöarbetet att fungera på ett önskvärt sätt är en viktig förutsättning samverkan med de fackliga representanterna och skyddsombuden. Under året har en arbetsgrupp med HR, chefer och fackliga representanter arbetat med framtagandet av ett nytt samverkansavtal. Avtalets målsättning är att tydliggöra hur samverkan ska fungera och vilka förutsättningar som finns för det. Det nya samverkansavtalet har färdigställts och gäller från och med 1 januari 2024. Utbildningsinsatser om samverkansavtalet, dess syfte och förutsättningar för en god samverkan har genomförts under hösten 2023 för chefer, fackliga representanter och skyddsombud.

2022 genomfördes en ny medarbetarundersökning jämfört med tidigare arbetssätt. Medarbetarundersökningen fokuserar i november 2023 skickades samma undersökning ut på nytt. Svarefrekvensen för medarbetarundersökningen var 74% på kommunövergripande nivå, vilket innebär en ökning med två procentenheter från 2022. Utfallet för de sex index som mäts har inneburit marginella förändringar jämfört med föregående års undersökning. Verksamheterna har nu i uppdrag att arbeta med resultatet och ta fram handlingsplaner under första kvartalet 2024. Planen är att en ny undersökning går ut under hösten 2024 för att se om vi gjort ytterligare förflyttningar.

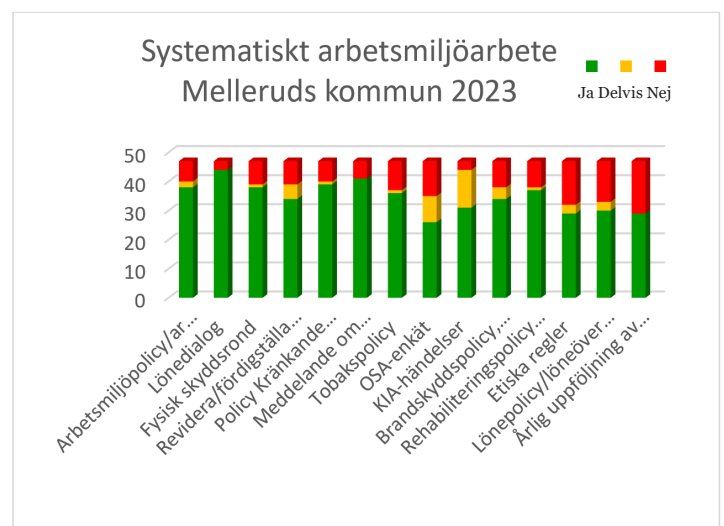
Under hösten 2022 genomfördes en kartläggning kring nya chefer och skyddsombud för att se över eventuellt behov av arbetsmiljöutbildningsinsatser. Något som blivit bortprioriterat till följd av pandemins framfart och utmaningar. Utifrån lagstiftning har arbetsgivaren krav på sig att säkerställa att chefer och skyddsombud har rätt kompetens för att kunna utföra sina uppdrag. Utöver det utbildningstillfälle som hölls i slutet av 2022 har ytterligare två tillfällen genomförts under 2023

I slutet av 2022 startades en arbetsgrupp upp för framtagande av en övergripande introduktionsplan för kommunen. En bra introduktion är en viktig del för att nya medarbetare ska känna sig välkomna samt bidrar till att medarbetare väljer att stanna längre. Introduktionen innehåller information på ett övergripande plan och kravet på verksamheternas enhetsspecifika introduktioner kvarstår. Arbetet med introduktionen har pågått under hela 2023 och beräknad lansering av den nya introduktionen är våren 2024.

Arbetsmiljöårshjulet i systemet Stratsys hanterar rapportering av aktiviteter för chefer gällande de delar som åläggs arbetsgivaren inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Respektive chef rapporterar in om de genomfört aktiviteterna i årshjulet eller inte. En fortsatt brist som går att konstatera vid överblicken för 2023 är hur bra själva rapporteringen genomförts, något som får ses som ett utvecklingsområde inför kommande år.

De aktiviteter som flest chefer rapporterat in att de genomfört är lönedialog och meddelande om preliminär lön. Det som brister mest i rapporteringen är genomförande av medarbetarenkät, vilket kan konstateras borde vara 100% då den gått ut centralt, samt genomgång av etiska regler och den riskanalys som utförs i slutet av året och innehåller uppföljningsfrågor gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet för året. På dessa har cirka 60 % av cheferna redovisat att de genomfört aktiviteterna, vilket är ett för lågt genomslag. Gällande medarbetarenkäten är det många chefer som även fyllt i delvis i rapporteringen, där anledningen till detta är att medarbetarenkäten är ett pågående arbete med handlingsplan även om själva enkäten är genomförd.

En påverkansfaktor till utfallet för en del enheter har med chefsbytte att göra, där det finns en viss osäkerhet kring om vissa aktiviteter genomförts eller inte. En annan anledning är omorganisering och skapande av ny enhet, vilket har resulterat i att enheten inte funnits under hela årets aktiviteter. Det finns också brister i rutin gällande APT hos en enhet, där tydliga rutiner har upparbetats med målsättning att bli bättre till kommande år.

Diagrammet visar det systematiska arbetsmiljöarbetets olika rapporteringsaktiviteter från systemet Stratsys.

Förväntad utveckling

Kommunkoncern

Den ekonomiska planeringen är osäker till följd av den samhälls- ekonomiska utvecklingen och rådande lågkonjunktur. Även säkerhetsläget i världen har försämrats generellt det senaste åren, vilket även det påverkar den ekonomiska utvecklingen framåt.

Prognoserna för befolkningsutvecklingen i riket innebär en ökning inom åldersgruppen barn och unga samt för äldre. Liksom riket visar prognosen för Mellerud på en ökning i åldersgruppen äldre. I gruppen äldre är det främst åldersgrupperna 80+ som ökar. Det ställer ökade krav på välfärden. För barn och unga förväntas ingen ökning. Mellerud har en hög andel äldre befolkning, ca 28 % av invånarna är över 65 år och år 2030 beräknas andelen öka till 30 %. Detta beror såväl på ökat antal i åldersgruppen och en minskning av antalet invånare. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Det ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras. Personal- och kompetensförsörjning kommer vara en viktig strategisk fråga för kommunen under en följd av år när andelen äldre ökar i snabbare takt än den arbetsföra befolkningen.

Kommunens översiktsplan är ett viktigt verktyg för att långsiktigt arbeta med att förändra utvecklingen. Genom att öka tillgången av områden för bostäder och näringsliv skapas förutsättningar för fler arbetstillfällen och nya invånare, vilket kanske är Melleruds mest strategiska fråga.

Låneskulden har fördubblats de senaste åren och den taxefinansierade verksamheten står inför omfattande investeringar. Detta medför att nyupplåningen ökar ytterligare, vilket innebär ökade ränte- och kapitalkostnader. Inflationen som medfört prisökningar och ett högre ränteläge innebär att taxorna måste höjas mer än vad som tidigare beräknat, för att finansiera de ökade kostnaderna. Även inom den skattefinansierade verksamheten finns ett fortsatt investeringsbehov. För att ha en långsiktigt hållbar ekonomi, värdesäkra kommunens tillgångar och till stor del finansiera den skattefinansierade verksamhetens investeringar med egna medel, krävs en resultatnivå på minst 2 %. En ökad upplåning innebär ökade räntekostnader och mindre medel till verksamheten.

AB Melleruds Bostäder har stora utmaningar, dels beroende på stora underhållsbehov, dels beroende på att hyreshöjningarna är lägre än de senaste årets kostnads- och ränteökningar.

Kommun

Liksom de flesta av Sveriges kommuner hade Mellerud ett högt resultat för 2021-2022. Även 2023 blev ett år med bra resultat för Mellerud liksom många av landets kommuner, trots hög inflation. Bidragande till detta var framförallt en gynnsam utveckling av skatteunderlaget. En kraftig försämring av resultatet sker dock under 2024 jämfört med 2023. Detta beror främst på ökade pensionskostnader och att skatteunderlagsutvecklingen inte täcker prisökningar till följd av inflation. Därtill kommer en större befolkningsminskning än beräknat, vilket medför att skatteintäkterna minskar.

Kommunens budgeterade resultat för åren är mycket svagt. Det uppgår till 1,6 mnkr för 2024. De budgeterade resultaten är något bättre för 2025 och 2026 men osäkerheten är stor gällande hur konjunktur och befolkningsutveckling påverkar skatteunderlagstillväxten. Om invånarantalet fortsätter minska måste kostnadsanpassningar göras. Den höga investeringsnivån i kombination med de låga resultaten innebär att låneskulden ökar med över 200 mnkr.

Det ekonomiska läget är mycket ansträngt kommande år. Om kommunens förutsättningar inte förbättras eller kommunen inte erhåller ökade bidrag, måste arbete med åtgärder och anpassningar fortsätta. Resultatnivån måste över tid finansiera investeringarna, annars försvagas kommunens finansiella handlingsutrymme vilket innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

Därtill ökar antalet äldre i kommunen och kravet på ökad välfärd ökar. Det räcker inte med en åtgärd för att klara utmaningen utan flera åtgärder, såsom till exempel höjda avgifter, sänkta ambitioner, effektiviseringar och ökad digitalisering måste genomföras. En fortsatt samverkan med andra kommuner inom olika områden är en förutsättning för att klara framtida verksamhet både ekonomiskt och kompetensmässigt.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING

Belopp i Mnkr		Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	Not 2, 10	197,0	187,7	233,4	224,4
Verksamhetens kostnader	Not 3, 4, 10	-872,3	-819,1	-900,5	-848,4
Avskrivningar	Not 5	-33,5	-31,7	-38,0	-36,3
Verksamhetens nettokostnader		-708,9	-663,1	-705,0	-660,3
Skatteintäkter	Not 6	437,6	423,9	437,6	423,9
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	295,7	284,3	295,7	284,3
Verksamhetens resultat		24,4	45,0	28,2	47,8
Finansiella intäkter	Not 8, 10	5,9	10,7	6,4	10,6
Finansiella kostnader	Not 9	-9,0	-3,5	-12,0	-4,8
Resultat efter finansiella poster		21,3	52,3	22,6	53,6
Årets resultat		21,3	52,3	22,6	53,6

Balansräkning

BALANSRÄKNING					
Belopp i Mnkr		Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	2,8	2,6	2,8	2,6
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 12	740,8	703,3	928,0	884,1
Maskiner och inventarier	Not 13	62,0	39,2	62,8	40,1
Finansiella anläggningstillgångar	Not 14	14,7	13,9	12,1	11,3
Summa anläggningstillgångar		820,4	759,0	1 005,7	938,0
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	Not 15	11,5	10,4	11,6	10,6
Fordringar	Not 16	99,6	117,2	101,8	119,6
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	Not 17	42,0	28,3	52,0	46,1
Summa omsättningstillgångar		153,0	155,9	165,4	176,2
SUMMA TILLGÅNGAR		973,4	914,9	1 171,1	1 114,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	Not 18	21,3	52,3	22,6	53,6
Resultatutjämningsreserv		29,3	28,3	29,3	28,3
Övrigt eget kapital		415,5	335,0	414,5	362,0
Summa eget kapital		436,8	415,5	466,4	443,9
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande	Not 19	6,5	7,6	6,5	7,6
Övriga avsättningar	Not 20	5,1	3,5	8,2	6,5
Summa avsättningar		11,6	11,1	14,7	14,2
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 21, 22	392,2	350,6	495,4	450,4
Kortfristiga skulder	Not 23	132,8	137,7	194,5	205,9
Summa skulder		525,0	488,3	690,0	656,2
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		973,4	914,9	1 171,1	1 114,3
Panter och ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter					
2. Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	Not 24	179,1	178,0	179,1	178,0
b) Övriga ansvarsförbindelser	Not 25	152,2	154,5	152,2	154,5

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS					
		Kommun		Kommunkoncern	
Belopp i Mnkr		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	Not 18	21,3	52,3	22,6	53,5
Justering för av- och nedskrivningar	Not 5	33,5	31,7	38,0	36,3
Förändring av pensionsavsättningar	Not 19	-1,1	0,9	-1,1	0,9
Förändring av övriga avsättningar	Not 20	1,6	-0,7	1,7	-0,7
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-0,3	-2,0	-0,1	-2,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		55,0	82,3	61,1	88,1
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	Not 16	17,6	-29,8	17,8	-31,4
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	Not 15	-1,1	-1,1	-1,0	-1,1
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	Not 23	-4,9	8,2	-11,3	0,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		66,7	59,6	66,5	55,9
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	Not 11	-0,3		-0,3	
Investering i materiella anläggningstillgångar	Not 12, 13	-95,0	-86,7	-106,3	-93,4
Investeringsbidrag och anslutningsavg.	Not 22	2,3	2,3	2,3	2,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,8	1,9	1,1	1,9
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	Not 14	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-92,2	-82,6	-103,2	-89,2
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	Not 21	40,0	0,0	43,5	0,0
Ökning långfristiga fordringar	Not 14	-0,9	0,0	-0,9	1,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		39,1	0,0	42,6	1,5
Periodens kassaflöde		13,6	-22,9	5,9	-31,8
Likvida medel från årets början		28,3	51,2	46,1	77,8
Likvida medel vid årets slut	Not 17	42,0	28,3	52,0	46,1

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt följer rekommendationer och idéskrifter från Rådet för kommunal redovisnings (RKR).

Sammanställda räkenskaper (koncern)

Konsoliderade enheter:

Bolag	Ägandeandel
Melleruds Bostäder AB	100 %

Följande enheter har inte konsoliderats:

Dalslands Miljö- och energiförbund	31 %
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	12 %
Visit Dalsland AB	19 %
Nätaktiebolag Biogas Brålanda	18 %

Enligt RKR:s rekommendation, R16 Sammanställda räkenskaper behöver endast de bolag och kommunalförbund vars omsättning eller omslutning är mer än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag ingå i koncernens räkenskaper om de inte är en kommunal angelägenhet och anses ha särskild betydelse för kommunen. Räddningstjänsten är organiserad i ett kommunalförbund där kommunens andel är 12 %. Lokalerna ägs av respektive medlemskommun och även pensionsskuld redovisas hos respektive medlemskommun. Bedömningen är att konsolidering av övriga tillgångar och skulder inte är av väsentlig betydelse för kommunen i förhållande till totala omslutningen och därför ingår inte kommunalförbundet för räddningstjänst inte i den sammanställda redovisningen.

Anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan driftkostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för immateriella och materiella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Avvikande redovisningsprinciper

Investeringar till lägre belopp som är aktiverade före 2014 och där avskrivningar gjorts på mer än halva värdet har inte och kommer inte att delas upp i komponenter. Bedömningen görs att skillnaden i förbrukning inte är väsentlig och att RKR R4 uppfylls.

Gällande finansiella leasingavtal har en kartläggning av externa hyreskontrakt gjorts. Kommunen har ett fåtal externa hyreskontrakt. Bedömningen är att inga externa hyreskontrakt klassificerats som finansiell leasing utifrån RKR R5 då hyreskontrakten inte är av väsentligt värde eller har någon längre avtalsperiod.

En omklassificering har gjorts från materiella anläggningstillgångar till immateriella anläggningstillgångar. Jämförelsesiffror har justerats.

Avskrivningstider

Avskrivning sker utifrån komponentens beräknade livslängd. Avskrivningar beräknas på objektens anskaffningsvärden och påbörjas månaden efter som anläggningen tas i bruk. Avskrivningstiderna baseras på nyttjandeperioden och sker med linjär avskrivning. Ingen avskrivning tillämpas på mark, konst och pågående arbeten. Avskrivningstiderna som normalt används är 3, 5, 10, 15, 20 50 och 80 år. För immateriella anläggningstillgångar är avskrivningstiden baserad på avtalstiden.

Vad gäller anläggningar med komponenter som förbrukas under olika tidsperioder införs detta successivt. Väsentliga komponenter har fastställts för betydande fastigheter, gator samt VA-anläggningar. Livslängderna är mellan 3 och 100 år. En samlad bedömning av nyttjandeperioden görs.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Nedskrivningar görs av kundfordringar äldre än ett år.

Kommunens lager i balansräkningen avser dels kommunförråd för grus, sand, VA-material mm som redovisas och värderas efter inköpspris. Kommunen har även ett överlager av flis, olja, pellet, motsvarande tre månaders förbrukning. Bedömningen är att detta inte innebär någon risk för inkurans, men att det medför extrakostnader för lagring. Kommunen har för närvarande inga beredskapslager.

Fotograf: Sven Johansson

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalad intäkt och periodiseras över nyttjandetiden.

Affärsverksamheternas resultat redovisas som upplupna intäkter respektive förutbetalad intäkt.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10. Redovisning sker enligt rekommendation. Kommunen har antagit bestämmelser om omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda (OPF-KL). Det finns två förtroendevalda som har erhållit omställningsstöd och två som uppfyller villkoren för omställningsstöd. I föregående bokslut redovisas omställningsstödet som en avsättning, då beslut fanns avseende utbetalningar för 2023 för två förtroendevalda. För övriga två förtroendevalda redovisades omställningsstödet som en ansvarsförbindelse enligt RKR R10, eftersom de inte uppfyller kriterierna för avsättning.

Pensionsåtaganden för anställda i AB Melleruds Bostäder som ingår i koncernen redovisas enligt BFN K3.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. Realisationsvinster vid fastighetsförsäljning samt kostnader och intäkter vid tomtförsäljning i samband med markexploatering redovisas alltid som jämförelsestörande.

Medel ur överskotts-fonden har använts till tjänstepensioner. Medel från överskotts-fonden redovisas som en finansiell intäkt medan inlösningspremier redovisas som en pensionskostnad. Posten redovisas

som jämförelsestörande post eftersom de har betydelse för en jämförelse och uppgår till väsentligt belopp.

Posterna särredovisas i not till resultaträkningen.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 43,45 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 2,5 % för årets genomsnittsränta.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet. I internhyran ingår driftkostnader som värme, vatten och i de flesta fall el. De enheter som har elvärme står för denna kostnad själv. Årligen görs en översyn över utfallet för lokalkostnaderna och hyran justeras vid behov.

Gemensam central administration som ekonomi, personal, IT och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Särredovisning

Särredovisning har upprättats enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) och finns publicerad på hemsidan. Särredovisning har upprättats enligt fjärrvärmelagen (2008:263) och finns publicerad på hemsidan. Särredovisning har upprättats för renhållningsverksamheten och finns publicerad på kommunens webbplats.

Not	Notförteckning	Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
	Belopp i mnkr				
2	Verksamhetens intäkter				
	Försäljningsintäkter	13,4	13,1	13,4	13,1
	Taxor och avgifter	62,8	57,7	62,8	57,7
	Hyror och arrenden	15,9	16,1	60,3	59,0
	Bidrag	70,0	74,7	70,0	74,7
	varav bidrag och ersättningar från staten	64,0	70,4	64,0	70,4
	varav offentligt investeringsbidrag	0,5	0,4	0,5	0,4
	Försäljning av verksamhet och tjänster	32,8	23,8	24,9	17,7
	Försäljning av exploateringsfastigheter	1,2	0,8	1,2	0,8
	Realisationsvinst anläggningstillgångar	0,8	1,5	0,8	1,5
	S:a verksamhetens intäkter	197,0	187,7	233,4	224,4
3	Verksamhetens kostnader				
	Utlämnade bidrag	20,9	20,1	20,9	20,1
	Personalkostnader	613,4	567,8	621,3	576,2
	varav pensionskostnader	73,9	57,8	74,1	58,2
	Material	54,9	57,0	85,1	86,3
	Köp av huvudverksamhet	89,3	85,6	89,3	85,6
	Hyror	8,0	7,9	3,3	3,1
	Tjänster, övrigt	85,0	80,7	79,5	77,0
	Realisationsförlust anläggningstillgångar	0,9	0,1	0,9	0,1
	Bolagsskatt	0,0	0,0	0,2	0,1
	S:a verksamhetens kostnader	872,3	819,1	900,5	848,4
4	varav kostnader för räkenskapsrevision				
	Sakkkunniga	0,1	0,1	0,2	0,2
	Endast marginell kostnad för förtroendevalda revisorer				
5	Avskrivningar				
	Immateriella anläggningstillgångar	0,2	0,0	0,2	0,0
	Maskiner och inventarier	5,4	4,7	5,4	4,7
	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	27,9	27,1	32,4	31,7
	Nedskrivning anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
	S:a avskrivningar	33,5	31,7	38,0	36,3
6	Skatteintäkter				
	Kommunalskatt, preliminär	427,9	410,1	427,9	410,1
	Slutavräkningsdifferens föregående år	2,4	3,0	2,4	3,0
	Preliminär slutavräkning innevarande år	7,3	10,9	7,3	10,9
	S:a skatteintäkter	437,6	423,9	437,6	423,9
7	Generella statsbidrag och utjämning				
	Inkomstutjämning	172,6	157,1	172,6	157,1
	Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
	Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
	Regleringsbidrag	21,7	25,6	21,7	25,6
	Kostnadsutjämning	40,3	38,8	40,3	38,8
	LSS-utjämningsbidrag	27,4	28,4	27,4	28,4
	Kommunal fastighetsavgift	26,8	25,1	26,8	25,1
	Generellt statsbidrag	6,9	9,3	6,9	9,3
	S:a generella statsbidrag och utjämning	295,7	284,3	295,7	284,3

Tillfälliga statsbidrag avseende 2023 som redovisats linjärt under året är bidrag för högt flyktingmottagande med 1,8 mnkr och bidrag för kommuner med utmaningar med 3,3 mnkr. Tillfälligt stöd till kommuner p.g.a kriget i Ukraina fördelats linjärt från beslutet juni 2022 till december 2023. Per december uppgår statsbidraget till 0,3 mnkr, varav intäktsredovisat 0,2 mnkr. Statsbidrag för utökad bemanning sjuksköterskor äldreomsorgen enligt beslut juni 2022. Grundbeloppet fördelas med lika delar mellan beslutstillfället januari 2022 till december 2023. Socialstyrelsens beslut intäktsredovisas från juni 2022 till december 2023. Per december uppgår erhållet statsbidrag timanställda till 1,5 mnkr, varav intäktsredovisat 0,8 mnkr. Statsbidrag för utökad bemanning sjuksköterskor äldreomsorgen enligt beslut juni 2023. Garanterat grundbelopp fördelas med lika delar mellan beslutstillfället januari 2023 till december 2024. Socialstyrelsens beslut intäktsredovisas från juni 2023 till december 2024. Per december uppgår erhållet statsbidrag timanställda till 1,5 mnkr, varav intäktsredovisat 0,7 mnkr.

Not	Notförteckning	Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
	Belopp i mnkr				
8	Finansiella intäkter				
	Ränteintäkter	1,9	0,5	2,7	0,8
	Utdelning	0,0	0,5	0,0	0,5
	Borgensavgifter	0,4	0,4	0,0	0,0
	Övriga finansiella intäkter	3,7	9,2	3,7	9,2
	S:a finansiella intäkter	5,9	10,7	6,4	10,6
9	Finansiella kostnader				
	Räntor lån	8,4	3,1	11,3	4,5
	Räntekostnad pensionsskuld	0,6	0,2	0,6	0,2
	Övriga finansiella kostnader	0,0	0,2	0,0	0,2
	S:a finansiella kostnader	9,0	3,5	12,0	4,8
10	Jämförelsestörande poster				
	Intäkter				
	Realisationsvinster mark och byggnader	0,8	1,2	0,8	1,2
	Exploateringsintäkter	1,2	0,8	1,2	0,8
	Kostnader				
	Inlösen pensionsskuld ansvarsförbindelsen	0,0	-9,1	0,0	-9,1
	Exploateringskostnad	-0,1	-0,4	-0,1	-0,4
	Realisationsförlust mark byggnader	0,0	-0,1	0,0	-0,1
	Finansiella intäkter				
	Medel från överskottsfond, inlösen ansvarsförbindelse	3,7	9,1	3,7	9,1
	S:a jämförelsestörande poster	5,6	1,5	5,6	1,5
11	Immateriella anläggningstillgångar, förvärvade				
	Ingående anskaffningsvärde	5,0	0,0	5,0	0,0
	Årets investeringar(Inköp)	0,3	0,0	0,3	0,0
	Omklassificeringar(Överföring)	0,0	5,0	0,0	5,0
	Utrangering	0,0	0,0	0,0	0,0
	Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgående anskaffningsvärde	5,3	5,0	5,3	5,0
	Ingående ackumulerad avskrivning	-2,4	0,0	-2,4	0,0
	Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Omklassificering(Överföring)	0,0	-2,4	0,0	-2,4
	Årets avskrivning	-0,1	0,0	-0,1	0,0
	Utgående ackumulerad avskrivning	-2,5	-2,4	-2,5	-2,4
	Ingående ackumulerad nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
	Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivning/återföring	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgående ackumulerad nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
	S:a utgående redovisat värde	2,8	2,6	2,8	2,6
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år	30,2	30,2	30,2	30,2
	- specifikation immateriella tillgångar				
	IT-system	1,4	1,4	1,4	1,4
	Nyttjanderätter	1,4	1,4	1,4	1,4
	S:a immateriella anläggningstillgångar	2,8	2,6	2,8	2,6

Not	Notförteckning	Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
	Belopp i mnkr				
12	Materiella anläggningstillgångar: mark, byggnader och tekniska anläggningar				
	Ingående anskaffningsvärde	1 076,0	1 001,7	1 369,9	1 288,9
	Årets investeringar(Inköp)	65,8	78,6	76,9	84,9
	Omklassificering(Överföring)	-0,3	-3,7	-0,3	-3,7
	Utrangering	-0,1	-0,1	-0,1	1,0
	Försäljningar	0,0	-0,6	-0,4	-0,6
	Utgående anskaffningsvärde	1 141,3	1 076,0	1 445,9	1 370,5
	Ingående ackumulerad avskrivning	-372,7	-345,9	-482,0	-453,6
	Försäljningar	0,0	0,2	0,0	0,2
	Utrangeringar	0,1	0,0	0,1	0,0
	Omklassificering(Överföring)	0,0	0,0	0,0	0,0
	Årets avskrivning	-27,9	-27,1	-32,9	-33,1
	Utgående ackumulerad avskrivning	-400,5	-372,7	-514,8	-486,5
	Ingående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-3,4	0,0
	Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivning/återföring	0,0	0,0	0,2	0,0
	Utgående ackumulerad nedskrivning	0,0	0,0	-3,2	0,0
	S:a utgående redovisat värde	740,8	703,3	928,0	884,1
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år	38,9	37,0	43,1	43,1
	- specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar				
	Markreserv	27,3	27,2	27,3	27,2
	Verksamhetsfastigheter	339,1	331,0	339,1	323,9
	Fastigheter för affärsverksamhet	178,9	124,9	178,9	124,9
	Publika fastigheter	103,0	97,1	103,0	97,1
	Fastigheter för annan verksamhet	38,3	39,1	225,1	226,5
	Övriga fastigheter	26,1	26,7	26,1	26,7
	Pågående arbeten	28,1	57,3	28,5	57,8
	S:a mark, byggn. o tekn. anl.	740,8	703,3	928,0	884,1
13	Materiella anläggningstillgångar: maskiner och inventarier				
	Ingående anskaffningsvärde	73,9	90,4	76,1	92,3
	Årets investeringar(Inköp)	29,2	8,1	29,4	8,5
	Omklassificering(Överföring)	0,0	-5,0	0,0	-5,0
	Utrangering	-2,6	-18,4	-2,7	-18,4
	Försäljningar	-0,1	-1,3	-0,1	-1,3
	Utgående anskaffningsvärde	100,5	73,9	102,7	76,1
	Ingående ackumulerad avskrivning	-34,7	-52,0	-36,0	-53,1
	Försäljningar	0,0	1,2	0,0	1,2
	Utrangeringar	1,7	18,4	1,8	18,4
	Omklassificering(Överföring)	0,0	2,4	0,0	2,4
	Årets avskrivning	-5,5	-4,7	-5,7	-4,8
	Utgående ackumulerad avskrivning	-38,4	-34,7	-39,8	-36,0
	Ingående ackumulerad nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
	Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivning/återföring	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgående ackumulerad nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
	S:a utgående redovisat värde	62,0	39,2	62,8	40,1

Not	Notförteckning	Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
	Belopp i mnkr				
13	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år	14,2	16,7	14,3	14,3
	- specifikation maskiner och inventarier				
	Maskiner	28,1	14,6	28,1	14,6
	Inventarier	24,6	18,8	24,6	18,8
	Byggnadsinventarier	7,6	4,0	8,4	4,8
	Bilar och andra transportmedel	0,4	0,5	0,4	0,5
	Förbättringsutgifter på fast ej ägda av komm.	0,4	0,4	0,4	0,4
	Konst	0,9	0,9	0,9	0,9
	S:a maskiner och inventarier	62,0	39,2	62,8	40,1
	S:a materiella anläggningstillgångar	802,9	742,5	990,8	924,2
14	Finansiella anläggningstillgångar				
	Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm				
	AB Melleruds Bostäder	3,0	3,0	0,0	0,0
	Dalslands Turist AB, aktier	0,4	0,4	0,4	0,4
	Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	0,2	0,2	0,2	0,2
	Övriga aktier och andelar	0,1	0,1	0,5	0,5
	Kommuninvest, medlemsinsats	7,3	6,3	7,3	6,3
	S:a aktier och andelar	10,9	9,9	8,3	7,3
	Långfristig utlåning				
	Dalslands Museum & konsthall, utlämnat lån	3,8	3,9	3,8	3,9
	Grundfondskapital mm	0,1	0,1	0,1	0,1
	S:a långfristig utlåning	3,8	3,9	3,8	3,9
	S:a finansiella anläggningstillgångar	14,7	13,9	12,1	11,3
15	Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
	Förråd och lager	4,7	3,9	4,9	4,1
	Exploateringsfastigheter	6,7	6,5	6,7	6,5
	S:a förråd, lager och exploateringsfastigheter	11,5	10,4	11,6	10,6
16	Kortfristiga fordringar				
	Kundfordringar	15,0	9,7	15,0	9,7
	Fordran statliga bidrag	0,4	2,8	0,4	2,8
	Fordran fastighetsavgift	25,0	23,3	25,0	23,3
	Skattekonto	2,0	21,2	2,0	21,2
	Moms	4,7	7,7	4,7	7,7
	Upplupna skatteintäkter	20,6	24,4	20,6	24,4
	Interimsfordringar	31,9	28,2	34,1	30,5
	S:a kortfristiga fordringar	99,6	117,2	101,8	119,6
	På raderna Fordran statliga bidrag och Interimsfordringar ingår statliga kostnadsersättningar med 2,6 mnkr.				
17	Kassa och bank				
	Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
	Plusgiro	0,2	0,2	0,2	0,2
	Bank	41,7	28,1	51,8	45,8
	S:a kassa och bank	42,0	28,3	52,0	46,1
	Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr som för närvarande är outnyttjad.				
18	Eget kapital				
	Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	415,5	363,2	443,8	389,1
	Uppskrivning - förskjuten skatt	0,0	0,0	0,0	1,2
	Årets resultat	21,3	52,3	22,6	53,6
	Utgående balans eget kapital	436,8	415,5	466,5	443,9
	- varav resultatutjämningsreserv, RUR				
	Ingående värde	28,3	27,2	28,3	27,2

Not	Notförteckning	Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
	Belopp i mnkr				
18	Årets avsättning (anpassning till maxtak)	1,1	1,1	1,1	1,1
	Utgående värde	29,3	28,3	29,3	28,3
19	Avsatt till pensioner				
	Ingående avsättning	6,5	6,7	6,5	6,7
	Årets pensionsutbetalningar	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
	Nyintjänad pension	0,0	0,0	0,0	0,0
	Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,5	0,1	0,5	0,1
	Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
	Övrig post	0,0	0,1	0,0	0,1
	Förändring löneskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
	S:a avsatt till pensioner för kommunen	6,5	6,5	6,5	6,5
	S:a omställningsstöd enligt OPF-KL	0,0	1,2	0,0	1,2
	Del av pensionsförpliktelse som tryggats genom försäkring				
	Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelse	8,5	8,2	8,5	8,2
	Förpliktelser intjänade from 1998, pensionsavsättning	57,3	45,8	57,3	45,8
	Totalt	65,8	54,0	65,8	54,0
	Överskottsfond för pensionsförsäkringar				
	KPA	0,4	0,5	0,4	0,5
	Skandia	2,0	3,3	2,0	3,3
	Uppgift om aktualiseringsgrad finns i not 24.				
20	Övriga avsättningar				
	Avsatt pensioner för NÄRF inkl. löneskatt	5,1	3,5	5,1	3,5
	Uppskjuten skatt Mellbo	0,0	0,0	3,2	3,1
	S:a avsättningar	5,1	3,5	8,2	6,5
21	Långfristiga skulder				
	Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	366,3	326,3	517,5	484,2
	Amortering	0,0	0,0	0,0	-6,0
	Amortering kommande år	0,0	0,0	-48,0	-52,3
	Förutbetalda intäkter anslutningsavgifter	10,7	8,8	10,7	8,8
	Förutbetalda intäkter investeringsbidrag	15,2	15,6	15,2	15,6
	S:a långfristiga skulder	392,2	350,6	495,4	450,4
	Kapitalförfall lån				
	Inom 0-1 år	165,0	134,3	165,0	186,5
	Inom 1-3 år	201,3	192,0	201,3	291,7
	Inom 3-5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	Inom 5-10 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	Över 10 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	Summa	366,3	326,3	366,3	478,2
	Genomsnittsränta inkl. derivat	2,89%	1,76 %	2,63%	1,70%
	Genomsnittsränta inkl. derivat	4,34%	2,41 %	4,35%	2,24 %
	Genomsnittlig kapitalbindningstid	1,06 år	1,33 år	1,16år	1,40 år
	Genomsnittlig räntebindningstid inkl.derivat	2,83 år	3,68 år	3,05 år	3,62 år
	Genomsnittlig räntebindningstid exkl.derivat	0,14 år	0,13 år	0,15 år	0,13 år

Kommunen och koncernen har valt att inom regelverket för fastställd finanspolicy använda sig av ränteswappar för säkring av kommande räntebetalningar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet. Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden. Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande marknadsvärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om man istället valt att använda långa räntebindningar på de enskilda lånen. Om respektive ränteswapavtal kvarstår t.o.m. sitt slutförfallodatum så kommer undervärdet/övernärdet att löpande elimineras. Omfattning och aktuellt marknadsvärde framgår nedan:

Not	Notförteckning	Kommun		Kommunkoncern	
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022
	Belopp i mnkr				
	Nominellt värde swapkontrakt	170	170	280	260
	Marknadsvärde	182	192	299	295
	Över-/undervärde	12	22	19	35
22	Anslutningsavgifter och investeringsbidrag				
	Ingående värde	26,0	23,7	26,0	23,7
	Ackumulerad upplösning	-1,6	-1,0	-1,6	-1,0
	Årets inkomster	2,3	2,3	2,3	2,3
	Årets upplösning	-0,7	-0,6	-0,7	-0,6
	S:a skuld för investeringsbidrag och anslutningsavg.	26,0	24,4	26,0	24,4
	Anslutningsavgifter - återstående antal år:	67,9	53,7	67,9	53,7
	Investeringsbidrag - återstående antal år:	36,0	37,4	36,0	37,4
23	Kortfristiga skulder				
	Leverantörsskulder	28,7	35,8	32,2	40,5
	Semesterlöneskuld, ferielön m.m.	23,4	26,9	23,4	26,9
	Upplupna pensionskostnader	14,7	24,8	14,7	24,8
	Upplupna sociala avgifter, avdragen skatt	38,2	28,8	38,2	28,8
	Förutbetalda skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
	Övr. förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	27,7	21,4	86,0	84,9
	S:a kortfristiga skulder	132,8	137,7	194,5	205,9
	I raden övr. förutbetalda intäkter och upplupna kostnader ingår riktade statsbidrag med 5 124 tkr samt statliga kostnadsersättningar med 1,5 mnkr.				
24	Pensionsförpliktelser *				
	Ingående ansvarsförbindelse	178,0	191,7	178,0	191,7
	Årets utbetalningar	-9,4	-8,7	-9,4	-8,7
	Ränte- och basbeloppsuppräknig	11,5	4,2	11,5	4,2
	Byte av tryggande	0,0	-6,4	0,0	-6,4
	Övrig post, bl.a ändrad diskonteringsränta	-1,4	-0,3	-1,4	-0,1
	Förändring löneskatt	0,2	-2,7	0,2	-2,7
	S:a ansvarsförbindelse pension intj. före 1998	178,7	178,0	178,7	178,0
	Omställningsstöd OPF-KL inkl. löneskatt	0,3	0,0	0,3	0,0
	S:a ansvarsförbindelse pension	179,1	178,0	179,1	178,0
	* Förpliktelser som ej är upptagna bland skulder eller avsättningar. Ansvarsförbindelse för pensioner har upptagits enligt uppgift från Skandia.				
	Övriga upplysningar avseende pensioner				
	Aktualiseringsgrad/Utreddningsgrad	99%	98%	98%	98%
	Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	0	0	0	0
	Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt OPF-KL	2	2	2	2
	Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
25	Borgensförpliktelser				
	Melleruds Bostäder AB	151,2	152,0	151,2	152,0
	Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	0,5	0,5	0,5	0,5
	Skålleruds fiberförening	0,0	1,4	0,0	1,4
	Stift. Dal Västra Värmlands järnväg	0,5	0,6	0,5	0,6
	S:a övriga ansvarsförbindelser	152,2	154,5	152,2	154,5

*Melleruds kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser."

"Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening."

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Melleruds kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kr och totala tillgångar till 562 022 704 021 kr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 566 767 491 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 577 037 885 kr.

Driftsredovisning

DRIFTSREDOVISNING								
Belopp i mnkr	2022			2023				
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Budget	Avvikelse
Nämnd								
Kommunfullmäktige	-3,6	0,3	-3,3	-3,2	0,0	-3,2	3,5	0,3
Kommunstyrelsen	-309,8	218,0	-91,8	-334,7	234,2	-100,4	109,4	9,0
- Kommunstyrelseförvaltning	-73,0	17,6	-55,4	-77,6	18,0	-59,6	-67,0	7,4
- Samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner)	-180,9	144,5	-36,4	-192,5	151,6	-40,8	-42,4	1,6
- Samhällsbyggnadsförvaltning (affärsverksamhet)	-55,9	55,9	0,0	-64,6	64,6	0,0	0,0	0,0
Byggnadsnämnden	-0,7	1,3	0,6	-0,9	1,4	0,5	0,2	0,3
Kultur- och utbildningsnämnden	-294,7	43,7	-251,0	-306,6	43,8	-262,8	-262,7	-0,1
Socialnämnden	-375,7	70,2	-305,5	-407,7	71,6	-336,1	-328,3	-7,8
Summa nämnder	-984,5	333,5	-651,0	-1053,0	351,1	-702	-703,6	1,7
Övriga poster finansförvaltning 1)	-175,7	163,5	12,2	-203,5	196,6	-7,0	-6,9	-0,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 160,2	497,0	-663,1	-1256,5	547,7	-708,9	-710,5	1,6
Avgår								
Interna poster	309,3	-309,3	0,0	350,7	-350,7	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	31,7	0,0	31,7	33,5	0,0	33,5	35,0	
Resultaträkning intäkter och kostnader	-819,2	187,7	-631,5	-872,4	197,0	-675,4	675,5	

1) Avser pensioner, arbetsgivaravgifter, internränta, avtalsförsäkringar, m.m.

Driftredovisningen redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som kommunfullmäktige fastställt för den löpande verksamheten.

Fullmäktige tilldelar nämnderna en nettoram för att bedriva verksamheten som nämnderna ansvarar för när budgeten beslutas i juni. Nettoanslaget avser hela nämndens verksamhet och nämnderna fördelar anslaget per verksamhetsområde.

Under året har nämnderna erhållit tilläggsanslag genom centralt avsatta medel för riktade strukturlönesatsningar, kompensation för Kommunals löneökningar samt medel för vissa satsningar från kommunstyrelsens förfogandeanslag. Kommunen har erhållit flera generella statsbidrag varav socialnämnden har erhållit 0,7 mnkr i tilläggsanslag avseende bidraget utökad bemanning sjuksköterskor på särskilt boende (SÄBO).

Det sker ingen resultatöverföring av positiva och negativa budgetavvikelser till nästkommande år, med undantag av Kulturbuket. Principer för internredovisning beskrivs under not 1.

Nämnderna redovisar ett överskott på 1,7 mnkr, motsvarande en avvikelse på 0,2 % av nettobudget. Nämndernas nettokostnader har ökat med 7,8 % från föregående år, höjt personalomkostnadspålägg avseende pensionskostnader har bidragit till denna ökning. Socialnämndens nettokostnader har ökat med 10 % och kultur- och utbildningsnämndens kostnader har ökat med 5,5 %. Kommunstyrelsens nettokostnader har ökat med 7,3 %.

I bokslutet hade nämnderna ett överskott med 18 mnkr. En del av detta överskott berodde på vakanta tjänster inom socialnämnden och överskott på centrala anslag inom kommunstyrelsens förvaltning. Nämndernas ramar minskades med 9 mnkr till 2023. Nämnderna fick kompensation för prisökningar där en större del riktades till livsmedel-, el-, drivmedel, fjärrvärme- och VA-kostnader.

Här redovisas kort nämndernas och centrala posters utfall mot budget. Fördjupad information om nämndernas mål, ekonomi och verksamhet för 2023 presenteras i respektive nämnds egen bokslutsrapport.

Kommunfullmäktige, revision, valnämnd, överförmyndare

Överskottet avser lägre kostnader för arvoden inom överförmyndari-
verksamheten och innebär ett överskott mot budget med +0,3 mnkr
(föreg. år +0,1 mnkr).

Kommunstyrelsen

Varav Kommunstyrelseförvaltningen

Av överskottet på 7,4 mnkr (föreg. år +6,5 mnkr) avser 3,0 mnkr ej
nyttjade medel på förfogandeanslaget. Övriga större avvikelser är läg-
re kostnader för bland för färdtjänst, facklig tid, centrala utbildnings-
medel, systemkostnader och vakant IT-chef del av år. Förvaltningen
fick minskad budgetram på 1,0 mnkr till 2023.

Varav Samhällsbyggnadsförvaltningen

Försäljning av mark och tomter medför ett överskott på +1,6 mnkr
(+3,0 mnkr föreg. år). Kostnader för snöröjning har överskridit budget
med -1,2 mnkr. Förvaltningen har haft lägre personalkostnader inom
serviceenheten och samhällsbyggnadsförvaltningen med +1,2 mnkr.
Förvaltningen erhöll kompensation i budget för prisökningar avseende
drivmedel, livsmedelskostnader och fjärrvärme- och VA-kostnader.
Förvaltningen har under året fått tilläggsanslag för ökade livsmed-
elskostnader. Förvaltningen fick minskad budgetram på 0,6 mnkr till
2023.

Varav Taxefinansierad verksamhet

För att kunna följa affärsverksamheternas resultat och att de över tid
finansieras i enlighet med självkostnadsprincipen redovisas resulta-
ten som en skuld eller fordran till respektive taxekollektiv. Eventuella
över- eller underskott ingår inte kommunens resultat.

VA-verksamheten redovisar ett överskott på +0,8 mnkr till följd av
vakant tjänst samt tidigare lagd pensionsavgång. Total fordran på kol-
lektivet är -0,7 mnkr. För renhållningsverksamheten beslutades om
en extra höjning i av taxan med 7 % i juni, till följd av indexhöjning
från leverantör. Årets intäkter var marginellt större än verksamhetens
kostnader.

För renhållningsverksamheten finns ett tidigare ackumulerat under-
skott på -3,1 mnkr (fordran på kollektivet). En översyn har gjorts av
taxan och planen är att återhämta underskottet inom ca 4 år.

Fjärrvärmeverksamheten redovisar ett underskott på 2,0 mnkr. Taxe-
höjningen beslutades att gälla från 1 februari och innebär ett intäkts-
bortfall på 0,7 mnkr. Även kostnadsökningar för flis och bränsle har
bidragit till underskottet. Kostnader för flisbränslet har ökat med ca
10 % och kostnaden för pellets ligger fortfarande på hög nivå. Pannan
på Kroppefjäll byttes ut i förtid på grund av haveri och det kvarva-
rande bokförda värdet på 0,8 mnkr belastar resultatet. Totalt finns en
ackumulerad fordran på kollektivet på -4,7 mnkr. Inför 2024 kommer
intäkterna att bli högre än 2023 och ett nytt pelletsavtal ger lägre
priser.

Byggnadsnämnden

Högre bygglovsintäkter än budgeterat är den största orsaken till bud-
getöverskottet på +0,3 mnkr (föreg. år +0,3 mnkr).

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämnden redovisar underskott mot budget på -0,1 mnkr (föreg. år
-0,5 mnkr). Kulturbruket har ett överskott med +0,5 mnkr. De pe-
dagogiska verksamheterna redovisar motsvarande underskott med
-0,5 mnkr. Högre personalkostnader än budgeterat för grundskolan
innebär att grundskolan redovisar ett underskott -2,8 mnkr medan
förskoleverksamheten, gymnasieverksamheten/vuxenutbildning-
en redovisar överskott med vardera +0,9 mnkr. Antal förskolebarn,
grundskoleelever och gymnasieelever minskade något medan elever
inom anpassad grund- och gymnasieskola var fler.

Socialnämnden

Socialnämnden visar ett underskott mot budget på -7,8 mnkr (föregå-
ende år +5,7 mnkr), avvikelserna motsvarar 2,3% av nämndens budget.
Höga personalkostnader inom hemtjänsten är den största orsaken till
underskottet, delvis beroende på en volymökning och ökad vårdtyngd.
En annan orsak till underskottet är ökade kostnader för köpt vård,
framför allt arvoderade familjehem. Nämnden redovisade i bokslutet
2022 ett överskott på 8,7 mnkr. En del av detta överskott berodde på
vakanser till följd av svårigheter att rekrytera personal. Nämnden fick
minskad budgetram med 6,2 mnkr till 2023.

Finansförvaltning (pensioner, arbetsgivaravgift m.m.)

Övriga poster inom finansförvaltningen redovisar sammantaget ett
underskott på -0,1 mnkr. Kommunen har erhållit elstöd från den
skattefinansierade verksamheten för perioden 1 oktober 2021 till 30
september 2022 med +2,8 mnkr. Arbetsgivaravgifterna blev +2,0
mnkr lägre än budget orsakat av lägra arbetsgivaravgifter för anställda
över 65 år.

Pensionskostnaderna är -4,9 mnkr högre än budget, vilket beror på
högre kostnader för pensionsutbetalningar, pensionsförsäkringsavgif-
ter och avgiftsbestämd del.

Investering per nämnd

Belopp i Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Nämnd			
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	90,8	172,2	81,4
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>	46,4	84,1	37,8
varav kommunstyrelsens förvaltning	3,0	6,5	3,5
varav administrativa förvaltningen SBF		1,3	1,3
varav fastighetsverksamhet	31,9	47,8	15,8
varav gata- och parkverksamhet	11	27,8	16,8
varav offentlig renhållning		0,3	0,3
varav serviceenheten	0,4	0,5	0,0
<i>Affärsdrivande verksamhet</i>	44,5	88,1	43,6
varav renhållningsverksamhet	3,0	9,2	6,1
varav VA-verksamhet	34,3	72,0	37,7
varav Fjärrvärmeverksamhet	7,2	6,9	-0,2
Byggnadsnämnden	0,3	0,8	0,5
Kultur- och utbildningsnämnden	1,2	1,8	0,6
Socialnämnden	0,7	0,6	-0,1
Summa nämnder netto	93,0	175,5	82,5
-Varav anslutningsavgift och offentliga bidrag	2,3	0	
Summa investeringsredovisning brutto	95,3	175,5	
-Varav skattefinansierat	48,6	87,4	38,8
-Varav taxefinansierat	44,5	88,1	43,6

Den beslutade investeringsplanen löper på fem år men revideras årligen i samband med budget. Fullmäktige tilldelar nämnderna anslag som är bundet till ett givet investeringsprojekt. Projekt som löper under flera år fördelas på anslag respektive budgetår. Investeringsanslag kan föras över mellan åren. Detta gäller inte överskott för årligt återkommande anslag.

Kommunfullmäktiges beslutade investeringsplan för 2023 var netto 96,1 mnkr. Resultatöverföring har skett med tidigare års ej förbrukade projektmedel med 79,4 mnkr. Total investeringsbudget uppgår till 175,5 mnkr. Inga övriga tillägg har skett under året men omdisponeringar har beslutats under året. Förvaltningarna har även möjlighet att besluta om mindre omdisponeringar upp till 1 mnkr och utgöra högst 10 % av förvaltningens budget. Det har inte skett några investeringar i kommunala koncernföretag som kommunfullmäktige tagit ställning till.

Fotograf: Josefine Kvarnåsen

Större projekt och avvikelser

Här redovisas kort större avvikelser på projekt mot budget. Fördjupad information om nämndernas investeringsprojekt för 2023 presenteras i respektive nämnds egen bokslutsrapport. I rapporterna framgår även vilka projekt som slutredovisas.

Fastighetsverksamhet

Rådavallen allvädersbanor

Under hösten har arbete med förfrågningsunderlag påbörjats och kommer publiceras i början av året. Av budgeten på 2,0 mnkr återstår +2,0 mnkr. Ytterligare anslag har tillförts i budget för 2024. Projektet har även beviljats bidrag från allmänna arvsfonden.

Ombyggnad kommunföråd

Under hösten har en förstudie genomförts och arbetet med planering för framtagning av handlingar och utförande fortsätter under 2024. Hela det budgeterade beloppet kvarstår på +2,6 mnkr.

Upprustning Skållerudshemmet

Mindre ombyggnationer och uppfräsning har genomförts. Arbete med upphandling om välfärdsteknologi och planering av övriga arbete pågår. Av budget på 5,8 mnkr, återstår +4,9 mnkr.

Dalslands Center

Av anslaget på 5 mnkr har 1 mnkr använts till Visit Dalslands lokaler.

Gata- och parkverksamhet

Offentlig mark Sunnanå

Exploatören har senarelagt planerna och väntar på tillstånd från Länsstyrelsen. Hela budgeten återstår på +10 mnkr.

Ny detaljplan Vita Sannar, Strövmråde, parkering

Projektering pågår och avverkning har gjorts av träd. Arbetet planeras utföras våren 2024 för att vara klart till sommarsäsongen. Av budgeten har 0,1 mnkr använts och 1,9 mnkr återstår.

VA-verksamhet

Ny intagsledning Vita Sannar

Projektet har försenats och är senarelagt till 2024. Projektering har påbörjats. Av budget på 18,1 mnkr kvarstår +17,1 mnkr.

Sverkerybyn/Mellerud överföringsledningar

Av budget på 15,1 mnkr kvarstår +2,8 mnkr.

Anolfsbyn – Åsensbruk

Projektet kommer genomföras 2024. Av budgeten på 4,1 mnkr återstår +4,0 mnkr.

Nya personalutrymme VA

Projektet på 4,5 mnkr som var avsett för att uppfylla livsmedelsverkens krav har omvärderats och inte påbörjats. Det finns ett nytt förslag med åtgärder på respektive verk.

Köpmannebro

Projektet är i utredningsfasen. Beslut krävs hur detta område skall förhållas till reviderade paragraf 6 områden i vattentjänstplanen. Av budgeten på 2,4 mnkr återstår +2,3 mnkr.

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

Investeringsredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING 2023-12-31

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektets start			Varav: årets investeringar		
	Investeringsprojekt	Beslutad total budget	Ack.utfall	Avvikelse	Kvar Budget	Utfall 2023
Övergripande						
Tekniskt övergripande	0	0	0	0	0	0
Infrastruktur Västerråda	1 109	0	1 109	1 109	0	1 109
SUMMA Övergripande	1 109	0	1 109	1 109	0	1 109

KOMMUNSTYRELSE - administrativ förvaltning

Nytt HR system	2 500	2 581	-81	314	395	-81
EDS Switchar ca 25 per år	600	588	12	600	588	12
EDS UPS ca 5 per år	0	0	0	0	0	0
EDS AC i serverrummet	146	146	0	146	146	0
EDS Diariesystem	496	36	460	460	0	460
EDS e-Arkiv	450	132	318	372	54	318
Ny hemsida	97	95	2	50	48	2
Mörkläggningsgardiner Dalslands Center	130	0	130	130	0	130
Diverse inventarier	100	0	100	100	0	100
E-medborgarförslag	100	0	100	100	0	100
EDS SAN (lagringsyta)	850	785	65	850	785	65
EDS WLC (styr vårt WiFi)	157	157	0	157	157	0
EDS AP (WiFi antenner) ca 60 om året	504	504	0	504	504	0
EDS Politikerdatorer	518	310	208	518	310	208
EDS Telefoni (prel. belopp)	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000
Reservsamband	70	0	70	70	0	70
EDS Servermiljö	0	0	0	0	0	0
Rådahallen Passagegrind	50	0	50	50	0	50
Rådahallen Bassängmatta över rehab	50	0	50	50	0	50
SUMMA KS - administrativ förvaltning	8 818	5 334	3 484	6 470	2 986	3 484

Byggnadsnämnden

Primärkarta	700	320	380	575	195	380
Byte av kartsystem	200	123	77	200	123	77
GIS 3D	75	0	75	75	0	75
Summa Byggnadsnämnden	975	444	531	850	318	531

Fastighetsverksamhet

Polisstationen tillgänglighetsanpassning	980	641	339	858	519	339
Ny entre kommunhus, projektering	1 800	357	1 443	1 800	357	1 443
Renovering Bergs	8 375	7 716	659	1 682	1 023	659
Rådavallen, friidrott - allvädersbanor/MIF	2 200	196	2 004	1 944	-60	2 004
Om -Ny byggnad förråd	2 600	6	2 594	2 600	6	2 594
Elverk portabla fastighet	-1 183	2 653	-3 836	-1 183	809	-1 991
Campingen Häverud	225	201	24	225	201	24
Tillgänglighetsanpassning kommunhus - utredning	100	99	1	86	85	1
Solceller Rådaskolan	1 925	2 076	-151	1 832	1 983	-151
Återställa byggnad bak Röda stugan Sunnanå	600	391	209	600	391	209
Mark eller fastighetsköp, Klacken 24	3 800	3 322	478	521	42	478
Styrsystem Rådahallen	600	968	-368	600	968	-368
Kameraövervakning KUN	500	0	500	500	0	500

INVESTERINGSREDOVISNING 2023-12-31

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektets start			Varav: årets investeringar			
	Investeringsprojekt	Beslutad total budget	Ack.utfall	Avvikelse	Kvar Budget	Utfall 2023	Avvikelse
Fastighetsverksamhet							
Stallets Dagliga verksamhet LOKAL	900	838	62	469	407	62	
Utredning/upprustning Skållerudshemmet	5 850	1 005	4 845	5 830	985	4 845	
Projektering/Utbyggnad Åsebro skola	9 500	9 887	-387	8 433	8 819	-387	
Bergs möbler konferensrum	0	99	-99	0	99	-99	
Tillgänglighetsanpassning Fastighet 2023	343	114	228	343	114	228	
Bryggor Sunnanå	400	0	400	400	0	400	
Takbyte 2023	375	374	1	375	374	1	
Uppdatering av utemiljö skolor (1 skola/år)	400	405	-5	400	405	-5	
Parkering Vita Sannar (nytt avtal)	900	929	-29	900	929	-29	
Konstgräsplan, gräs, belysning	3 500	3 852	-352	3 500	3 852	-352	
Bryggor norra hamnen	850	0	850	850	0	850	
Dalslands Center	4 000	0	4 000	4 000	0	4 000	
Dalslands Center, Visit Dalsland	1 000	940	60	1 000	940	60	
Utköp modul 4 avdelningar Lunden (KUN)	6 200	6 304	-104	6 200	6 304	-104	
Gräsklippare MIF	313	278	35	313	278	35	
Aktivitetsområde som kompletterar Parkgatan	1 500	567	933	1 500	567	933	
Mark eller fastighetsköp	0	332	-332	0	332	-332	
Reinvesteringar fastighet	1 187	1 186	1	1 187	1 186	1	
Summa fastighetsverksamhet	59 740	45 736	14 004	47 765	31 916	15 849	
Gatu- och parkverksamhet							
Gator runt Ugglan projektering	1 250	643	607	1 241	634	607	
GC-väg Vita Sannar - Sunnanå - avtal, skyltning	200	121	79	142	63	79	
Traktorredskap Park	300	173	127	198	71	127	
Belysning Lilla spåret. Åsensbruk	2 145	1 944	201	2 049	1 848	201	
Trafikutredning tung tfk Ö Ind område	300	0	300	300	0	300	
Trafikhöjande åtgärd korsning N.Kungsg/Bergsg.	620	212	408	470	62	408	
Sandlada	250	208	42	250	208	42	
Uppdatering av lekplatser 2023	600	0	600	600	0	600	
Utbyte Gatubelysning 2023	362	391	-29	362	391	-29	
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning 2023	1 143	65	1 078	1 143	65	1 078	
Köp av Åsen 1:159 parkmark	254	260	-6	254	260	-6	
Trafik/Trivselåtgärder Österrådaplan/Telaris	350	174	176	350	174	176	
Ny detaljplan Vita Sannar, Strövområde, parkering	2 000	51	1 949	2 000	51	1 949	
Sadéns runda, Kroppefjäll	100	4	96	100	4	96	
Offentlig mark Sunnanå hamn	10 000	0	10 000	10 000	0	10 000	
Asfalt till VA-projekt/Gatubelysning	2 400	2 215	185	2 400	2 215	185	
Hundrastgård Åsensbruk	175	120	55	175	120	55	
Utbyggnad enligt detaljplan Resecentrum/Bergs	200	0	200	200	0	200	
Dagvattenlösning Vita Sannar	500	76	424	500	76	424	
Reinvesteringar Gata/Park. Asfalt 2023	4 360	4 307	53	4 360	4 307	53	
Reinvesteringar Gata/Park	850	455	395	850	455	395	
Summa gatu- och parkverksamhet	28 359	11 418	16 941	27 943	11 003	16 941	

INVESTERINGSREDOVISNING 2023-12-31

Belopp i tkr Investeringsprojekt	Utgifter sedan projektets start			Varav: årets investeringar		
	Beslutad total budget	Ack.utfall	Avvikelse	Kvar Budget	Utfall 2023	Avvikelse
Offentlig renhållning						
Asfalt FTI station Dals Rostock	250	0	250	250	0	250
Summa Förråd- & Serviceverksamhet	250	0	250	250	0	250
Serviceenheten						
Kyl/frys Åsebro	50	56	-6	50	56	-6
Ugn Nordalsskolan	100	80	20	100	80	20
Bufféline Råda köket	150	157	-7	150	157	-7
Maskiner lokalvården 2023	30	0	30	30	0	30
Diskmaskin Nordalsskolan	70	71	-1	70	71	-1
Diskmaskin Skållerudshemmet	85	83	2	85	83	2
Summa Serviceenheten	485	447	38	485	447	38
SUMMA KS - TEKNISK FÖRVALTNING	89 943	57 601	32 342	77 553	43 366	34 187
KULTUR- OCH UTBILDNINGNÄMNDEN						
Div. inventarier förskola och skola 2023	500	391	109	500	391	109
Datorer- och inventarier IKT 2023	800	775	25	800	775	25
Inköp av IT system	500	0	500	500	0	500
SUMMA KULTUR- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	1 800	1 166	634	1 800	1 166	634
SOCIALNÄMNDEN						
Grundutrustning/Sängar VoO	170	164	6	170	164	6
SN div inventarier	80	0	80	80	0	80
Inventarier hemsjukvården (bergs)	180	168	12	180	168	12
Inventarier administration och stab (Mellbos lokaler)	140	238	-98	140	238	-98
Inventarier Skållerudshemmet	30	151	-121	30	151	-121
SN Eleyklar	100	0	100	100	0	100
SUMMA SOCIALNÄMNDEN	700	721	-21	700	721	-21
SUMMA EJ AFFÄRSDRIVANDE	102 236	65 265	36 971	87 372	48 557	38 816
Renhållningsverksamhet						
Upprustning Hunnebyn	6200	3 051	3 149	6 180	3 031	3 149
FTI containrar.	500	0	500	500	0	500
Hjullastare	2500	0	2 500	2 500	0	2 500
Reinvesteringar Renhållning	0	0	0	0	0	0
Summa Renhållningsverksamhet	9 200	3 051	6 149	9 180	3 031	6 149

INVESTERINGSREDOVISNING 2023-12-31

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektets start			Varav: årets investeringar			
	Investeringsprojekt	Beslutad total budget	Ack.utfall	Avvikelse	Kvar Budget	Utfall 2023	Avvikelse
VA-verksamhet							
Ny intagsledning Vita Sannar	21 347	4 270	17 077	18 125	1 048	17 077	
Sverkersbyn/Mellerud överföringsledningar	17 000	14 194	2 806	15 071	12 266	2 806	
Anolfsbyn-Åsensbruk	4 200	232	3 968	4 078	111	3 968	
Köpmannebro	2 500	207	2 293	2 387	94	2 293	
Soleller inkl. papptak	1 300	966	334	1 290	956	334	
Nya personalutrymmen VA	4 450	0	4 450	4 450	0	4 450	
Nytt kartsystem	500	106	394	464	70	394	
Utbyte PLC anläggningar	3 244	1 781	1 463	2 762	1 299	1 463	
Ledning fryken	1 138	1 127	11	723	713	11	
Sanering ovidkommande vatten	16 336	15 046	16 336	16 336		1 290	
Ovidkommande vatten projektering					-39		
Ovidk. Vatten Skolgatan					725		
Ovidk. Vatten Hällavägen/Lövåsvägen					13 531		
Ovidk. Vatten Bringsrovägen					420		
Ovidk. vatten Postgatan-N Kungsgatan					409		
Ovidk. vatten Åsebro					0		
Ovidk. Vatten Häverud					0		
Kostnader nya anslutningar 2023, ska debiteras	0	266	-266	0	266	-266	
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn.	2 174	2 236	-62	2 174	2 236	-62	
Östra Järn	1 500	0	1 500	1 500	0	1 500	
Sunnanå ARV värmesystem	480	0	480	480	0	480	
Skalskydd Sunnanå	300	0	300	300		300	
Reinvesteringar VA	1 850	1 857	-7	1 850	1 857	-7	
Summa VA-verksamhet	78 319	42 289	51 076	71 991	35 961	36 030	
Fjärrvärmeverksamhet							
Ny panna Klacken	29 550	29 788	-238	5 695	5 932	-238	
Utbyggnad fjärrvärmenät	1 250	1 846	-596	1 250	1 846	-596	
Reinvesteringar Fjärrvärme	0	0	0	0	0	0	
Summa Fjärrvärmeverksamhet	30 800	31 634	-834	6 945	7 778	-834	
SUMMA AFFÄRSDRIVANDE	118 319	76 973	56 392	88 115	46 770	41 346	
Ofördelade medel	0	0	0	0	0	0	
BRUTTOINVESTERINGAR TOTALT	220 555	142 238	93 363	175 488	95 326	80 161	
Intäkt för nya anslutningar 2023	0	-1 333	1 333	0	-1 679	1 679	
Panna Kroppefjäll, bidrag	0	-150	150	0	-150	150	
Anslutningsavgifter FJV 2023	0	-150	150	0	-460	460	
Summa investeringsbidrag o anslutningsavgifter	0	-1 633	1 633	0	-2 289	2 289	
NETTOINVESTERINGAR TOTALT				175 488	93 037	82 451	

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. Exempelvis som fastigheter och gator.

Ansvarsförbindelse

Är möjliga åtaganden där det är osäkert vad storleken på beloppet är och/eller vad som är infriandegraden.

Avskrivningar

Anläggningstillgångar som fortlöpande minskar i värde ska årligen belastas med en värdeminskning (avskrivning). Avskrivningar fördelas över tillgångens beräknade nyttjandetid.

Avsättning

En förpliktelse som är osäker till belopp och storlek.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet har finansierats (i lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Skillnaden mellan tillgångar och skulder/avsättningar utgör eget kapital. Det egna kapitalet visar tidigare års ackumulerade överskott och således kommunens förmögenhet.

Finansnetto

Skillnader mellan finansiella intäkter och kostnader.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder med en löptid eller förfallodag inom ett år från bokslutsdagen.

Kassaflödesanalysen

En kassaflödesanalys visar hur medel tillförts och används för den löpande verksamheten, investeringar samt finansiering och visar hur likviditeten förundrats under en period.

Likviditet

Innebär betalningsberedskap på kort sikt (förmågan att betala skulder i rätt tid).

Långfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

Nettokostnadsutveckling

Anger verksamhetens nettokostnader för perioden i relation till verksamhetens nettokostnader föregående år.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som man oftast räknar med att inneha kortare tid än ett år.

Resultaträkning

Sammanfattar årets intäkter och kostnader och visar årets resultat.

Ränteswappar

Ett derivatinstrument som utgör ett avtal mellan två parter om att göra betalningar till varandra i framtiden i enlighet med vissa villkor, ofta med syfte att justera finansiell risk. Ordet swap är engelska för byte och anger att avtalsparterna byter risker och betalningsströmmar med varandra.

En ränteswap innebär en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränteflöden. Exempelvis kan en aktör välja att betala en fast ränta i utbyte mot att erhålla rörliga räntebetalningar.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna. Soliditeten visar hur stor del av dessa som finansieras med egna medel. Soliditeten anger betalningsförmågan på lång sikt.

AB Melleruds Bostäder

Bolagets ägs till 100 % av Melleruds kommun och har sitt säte i Mellerud. Gällande ägardirektiv är fastställda av kommunfullmäktige 2023-11-22; § 106. Av dessa framgår bland annat att verksamheten ska främja bostadsförsörjning i kommunen genom att på långsiktig och ekonomisk sund basis förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta olika typer av bostäder, fastigheter och tomträtter. Bolaget ska aktivt verka för nyproduktion av bostäder och verka för lönsam produktion av bostäder.

Ägarens ekonomiska mål för bolaget är att bolaget ska bedrivas enligt affärsmässiga principer och bolaget ska tillämpa marknadsmässiga avkastningskrav. Bolaget ska under mandatperioden generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr. Bolaget ska långsiktigt arbeta för konsolidering av bolaget. Bolaget ska sträva efter att ha en soliditet på minst 15 %.

Bolaget har en marknadsandel på ca 50 % av det totala antalet hyresrätter i kommunen.

Ordförande: Eva Pärsson (M)

1.e Vice ordförande: Lisbeth Berglöv (KD)

2.e Vice ordförande: Martin Andersson (SD)

VD: Ingmar Johansson

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

En kraftig ökning av vakanser i Åsensbruk har medfört att styrelsen under 2022 fattade beslut om att riva två hus med totalt 31 lägenheter. Under 2023 har hyresgästerna erbjudits annat boende i Åsensbruk eller i Mellerud. Lägenheterna kommer att rivas under hösten 2024. Centrumhuset i Åsensbruk, med 14 lägenheter, såldes i februari men eftersom den bildar en gemensam fastighet tillsammans med en annan fastighet sker försäljningen när avstyckningen är genomförd, i början av 2024.

En stamreovering har gjorts på Backegatan 13 för 4,4 mnkr.

Ekonomi

År 2023 har varit ett svårt år ekonomiskt. Detta till följd av höjning av kommunala taxor och ökade kostnader för el och räntor.

Resultatet på + 0,9 mnkr, är +0,8 mnkr högre än budgeterat. Hyresintäkterna blev lägre än budget beroende på vakanser och lägenheter som tömts i samband med stamreovering. Däremot blev ränteintäkterna högre än budget och bolaget erhöll även elstöd.

Lägre elförbrukning och en varmare höst medförde lägre kostnader för fjärrvärme och el. Även räntekostnaderna blev lägre än beräknat. Den stora avvikelserna på kostnadssidan avsåg underhåll, reparationer och fastighetsskötsel som överskred budget. Ett beslut som togs när intäkterna blev högre än budget.

Soliditeten har ökat från 18,2 % till 18,7 %. Årets investeringar har finansierats med egna medel. Soliditeten är högre än det långsiktiga målet om minst 15 %.

En marknadsvärdering från 2022 visar ett totalt marknadsvärde om 347 mnkr avseende bolagets fastigheter. Det bokförda värdet är 195 mnkr.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Efterfrågan på hyreslägenheter i Melleruds tätort är fortsatt god men vakanserna har ökat för 2023. I Dals Rostock har vakansgraden

minskat men fortfarande finns vakanta lägenheter. Vid årsskiftet fanns åtta outhyrda lägenheter och dessutom hyr Migrationsverket åtta lägenheter. Under våren kommer en satsning göras på marknadsföring för att öka uthyrningsgraden.

I Åsensbruk har Centrumhuset sålts och beslut har tagits att två hus ska rivas. Det innebär att antalet lägenheter har minskat med 45 och efterfrågan och tillgång kommer förhoppningsvis harmonisera.

Behovet är oerhört stort av underhåll av fastigheter och lägenheter. En övervägande del av fastigheterna är 45 år och äldre vilket medför stora behov av underhåll och investeringar i t.ex. stammar, badrum och kök. Under kommande år tjugooårsperiod förväntas ett stamreoveringsprojekt per år.

Årets investeringar har finansierats med egna medel men de närmaste åren kommer investeringar att behöva finansieras med lån. En plan kommer att upprättas för hur dessa investeringar ska finansieras under 2024.

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag:

Flerårsöversikt (Mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	49,0	47,7	48,1	48,2	47,7
Resultat efter finansiella poster	0,9	0,9	6,6	4,8	6,3
Balansomslutning	209,9	211,2	217,0	211,9	228,3
Soliditet (%)	18,7	18,2	16,9	14,7	11,9

**MELLERUDS
BOSTÄDER**

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, NÄRF, är ett kommunalförbund och ägs av och bedriver räddningstjänst i Trollhättans, Vänersborgs, Färgelandas och Melleruds kommun. Melleruds andel är 12 %.

Ordförande: Dan Nyberg (S)

Vice ordförande: Pia Fogelberg (M)

Förbundschef: Hans Därnemyr t.o.m 30/9 Markus Green fr.o.m.1/10

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

NÄRF har tagit ytterligare ett steg tillsammans med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän för att den 1 januari 2025 skapa en gemensam räddningstjänst med kapacitet att vara robust och kompetent i framtiden med än mer utmanande samhällstrender.

Verksamhetsåret har även inneburit en stor förändring i arbetsvillkoren för uttryckande personalen på heltidsstationerna i Vänersborg och Trollhättan.

Totalt ryckte förbundet ut på 1 153 st larm, varav 127 skedde i Mellerud. Utmärkande för året var den onormalt varma och torra försommaren, vilket medförde flera larm gällande brand i skog och mark men lyckligtvis inga omfattande skogsbränder.

Desto blötare blev det under det andra halvåret med påföljden att räddningstjänsten periodvis larmades till bland annat översvämningar.

I övrigt präglades året tyvärr av några svåra trafikolyckor samt villa-bränder med dödlig utgång.

Ekonomi

Årets resultat uppgår till totalt +0,3 mnkr, varav enhet sotnings andel är -0,3 mnkr och räddningstjänstens andel är +0,6 mnkr. Sotningsverksamheten berör bara Trollhättans kommun och Färgelanda kommun.

Orsaken till överskottet är bland annat högre intäkter för automatlarm, lägre kostnader för semesterskuld och högre ränteintäkter än budget.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

För 2024 ser ekonomin bekymmersam ut och NÄRF:s budget är i obalans på -5 mnkr. Av underskottet består ca 1,5 mnkr av löneökningar som inte täcks av uppräknigen av medlemsbidraget. Två stationschefer har anställts och tillträder 1 feb 2024. Valet av 2000 kr extra per månad kostar förbundet ca 0,5 mnkr.

Avskrivningskostnaderna ökar under kommande år när ytterligare tre nya släckbilar anskaffas och tillsammans med de två som köptes under 2023 ska börja skrivas av.

En stor osäkerhetsfaktor är de nya arbetstidsreglerna och hur mycket det kommer att kosta förbundet.

Förbundets ekonomiska utveckling i sammandrag:

Flerårsöversikt (Mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	131,0	108,7	110,2	87,0	84,1
Resultat efter finansiella poster	0,3	-1,8	0,8	2,6	3,0
Balansomslutning	122,0	96,2	100,5	100,9	99,4
Soliditet (%)	24,8	30,5	31,2	29,5	27,4

Dalslands miljö- och energiförbund

Dalslands miljö- och energiförbund syftar till att handha för kommunerna gemensamma förvaltningsuppdrag. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet. Melleruds andel är 31 %.

Ordförande: Ludwig Mossberg (M)
Vice ordförande: Per-Erik Norlin (S)
Förbundschef: Dan Gunardo

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Myndighetssidan har genomfört en omorganisation med goda resultat avseende effektivisering av verksamheten. I år är det ca 3 heltids-tjänster färre på myndighetssidan än under 2022. För att tillfälligt överbrygga denna minskning i personal samt till följd av bland annat långtidssjukskrivning har konsultstöd anlitats under året.

Förslag till Dalslandsgemensam energi- och klimatstrategi har färdig-ställts och skickats på remiss till värdkommunerna samt Åmål. Miljöforum kring inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 och framåt genomfördes den i maj och november. Förbundets strategier medverkade tillsammans med värdkommunernas ledningsgrupper.

Ekonomi

Förbundet hade ett budgeterat resultat på -0,7 mnkr. Syftet var att minska det egna kapitalet och använda medel till utveckling av det strategiska arbetet. Resultatet uppgår till +0,6 mnkr, vilket är 1,4 mnkr bättre än budget. Överskottet beror på vakanta tjänster och sjukskrivning samt högre bidrag än beräknat för ett projekt.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Svårigheter att hitta kompetent personal gör det viktigt att minimera personalomsättningen.

Utebliven uppräknig av kommunbidrag och anpassning av taxor till kostnaden för lagstadgad verksamhet kan medföra att gällande lagstiftning för tillsyn inte efterlevs. Vidare kan det innebära försämrad service, reducering av hållbarhetsarbetet och mindre stöd till medlemskommunerna och återbetalning av projektmedel.

Förbundets ekonomiska utveckling i sammandrag:

Flerårsöversikt (Mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	29,3	28,1	29,7	34,9	29,8
Resultat efter finansiella poster	0,6	-0,4	0,4	1,7	0,4
Balansomslutning	17,8	17,9	15,0	15,2	14,0
Soliditet (%)	21,7	18	31	35	26

Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB

Bolaget bildades 2009-03-04 och ägs av Vänersborgs kommun 73 procent, Melleruds kommun 18 procent och Biogas Brålanda AB 9 procent. Bolagets verksamhet består av att bygga, äga och förvalta gasledningsnät för biogas inom Vänersborgs och Melleruds kommuner med syfte att säkerställa tillgången på biogas för Vänersborgs och Melleruds kommunernas egna fordon och kommunernas invånare.

Ordförande: Bo Carlsson (C)

Vice ordförande: Helge Kneese (KD)

VD: Ingmar Johansson

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2023 har ingen ytterligare utbyggnad av gasledningar gjorts. Det innebär att det varit ett lugnt år ur ett verksamhetsperspektiv. Styrelsen har haft tre protokollförda styrelsemöten under året.

Ekonomi

Årets resultat uppgår till + 9 tkr (föreg. år +4 tkr).

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Nätaktiebolaget Biogas Brålandas framtidsdiskussioner påverkas helt och hållet på vilket sätt som AB Biogas Brålanda kommer att utvecklas. Ägarna av Biogas Brålanda har två val att göra inför framtiden: Att ägarna utvecklar bolaget i den form som det är idag eller att ägarna säljer Biogas Brålanda till någon större aktör. På vilket sätt ägarna kommer att välja väg för AB Biogas Brålanda kommer att påverka Nätaktiebolaget Biogas Brålandas framtid.

Förbundets ekonomiska utveckling i sammandrag:

Flerårsöversikt (Mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Balansomslutning	5,2	5,4	5,8	61,	6,2
Soliditet (%)	49	48	44	44	44

Visit Dalsland AB

Bolaget har till föremål att samordna turistisk verksamhet och främja besöksnäringen i Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas, Melleruds och Åmåls kommuner samt Dalslandsdelen av Vänersborg. Melleruds andel är 19,2 %.

Ordförande: Britt Bohlin (S)

VD: Lotta Edin Johansson från 1 februari 2024

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

I juni öppnades turistbyråverksamhet med tillhörande food market och souvenirshop i Dalsland Center, Håverud, på uppdrag av ägarna. Lokaler hyrs av Melleruds kommun. Ett omfattande projekteringsarbete samt mindre ombyggnation och upprustning för att få lokalerna mer ändamålsenliga gjordes under årets första del. Verksamheten har medfört en ökad omsättning.

Ekonomi

Årets resultat uppgår till +0,2 mnkr (föreg. år + 0,1 mnkr), vilket är -0,2 mnkr lägre än budget. Intäkterna blev högre än budget, i huvudsak beroende på att turistbyråverksamhet i Dalsland Center tillkommit. Därmed har också kostnader för sålda varor samt personal tillkommit. Netto för turistbyråverksamheten, vilken inte var budgeterad, blev -0,1 mnkr.

För den tidigare ordinarie verksamheten blev intäkterna +0,2 tkr högre än budgeterat i huvudsak beroende på att ett projektbidrag från tidigare år som inte räknats med tidigare. På kostnadssidan kan nämnas att avsatta medel för marknadsföringskostnader inte använts helt och blev +0,2 tkr lägre än budget medan personalkostnader avseende uppdragsavtalet med Dalslands kanal blev högre med -0,5 mnkr bland annat på grund av dubbla VD-löner under första halvåret samt rekrytering av ny VD.

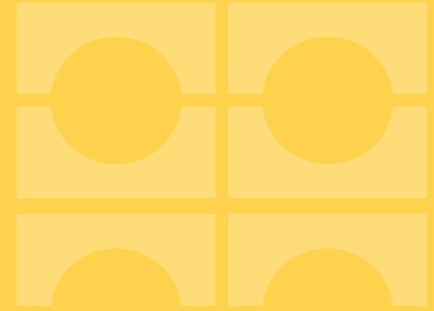
Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Under 2024 förväntas turistbyråverksamheten och försäljningen att öka, bland annat beroende på längre säsong, vilken beräknas starta i samband med påskhelgen i slutet av mars.

Omsättningen har för 2024 i och med den nya verksamheten budgeterats till 6 504 tkr, en ökning med 18 %.

Förbundets ekonomiska utveckling i sammandrag:

Flerårsöversikt (Mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	5,5	4,4	4,5	6,6	7,6
Resultat efter finansiella	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Poster	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Balansomslutning	3,8	4,9	3,2	3,6	3,4
Soliditet (%)	68	50	75	65	68

Revisionsberättelse

